

hlasy

Z DOMOVA A MISÍÍ

7-8

Hlasy z domova a misíí
vydáva SVD Nitra
ročník šesťdesiaty siedmy,
júl - august 2023 | 2,00 EUR

Foto: Jorge Barahona, umspash.com

KRÁČAME S BOŽÍM SLOVOM – 100 ROKOV SVD NA SLOVENSKU A V ČESKU 1923 – 2023

Dovolenkový plán na oddych

■ **Text:**

**P. Igor
Kráľ SVD**

■ **Foto:**

P. Martin
Štefanec SVD

Jurko mal takmer 50 rokov. Keby nemal vrásky a šediny, podľa výzoru i správania by mu málokto hádal viac ako 15. Chodieval som s ním ešte ako študent prírodovedeckej fakulty niekoľkokrát do týždňa na prechádzku. On mi zase pomáhal spoznávať dovtedy nepoznané horizonty. Zvykol som ho nechápať, vedel ma nazlostiť. No to ako vnímal veci, mi vedelo vždy tak trochu otvoriť oči. Deti s Downovým syndrómom to vedia.

Napríklad v najmenej očakávanej chvíli sa zvykol len tak rozbehnúť bez ohľadu na to, či sme boli na chodníku, alebo na ceste. Práve kvôli tomuto som sa ho raz dosť vyčítavo pýtal: „Kde sa vlastne ponáhľaš, Juraj!“ Odvetil jednoducho: „Tam, kde každý. Za Ježiškom do neba.“

Najviac ma však zaskočil, keď sme ho museli pripútaného na lôžko utišovať počas jeho nepokojných nocí a strážiť, aby si nepovyťahoval „hadičky“. Pri jednom z jeho návratov do bdelosti, dúfajúc, že videl čosi z neba, som sa ho opýtal: „Jurko, aký je Ježiško?“ Juraj hľadel do dialky, premýšľal a potom pozrel na mňa zo slovami: „Ako ty.“

Priznám sa, že toto vyznanie ma dostalo do veľkých rozpakov. Aj keď z Jurajových úst to bolo určite úprimné vyznanie, slová môjho svedomia mi hovorili svoje. Sám som najlepšie vedel, koľko duchovnej vypočítavosti bolo za mojím rozhodnutím starať sa o neho, ako som jeho naivné správanie ťažko zvládal a s akou námahou som sa niekedy za ním odhodlával ísť. No Juraj mi týmito dvomi slovami opäť pripomenul, že vo vzťahu k druhým by som mal byť odzrkadlením Božej dobroty a trpezlivosti, zjavením Jeho krásy a milosrdenstva. S týmto poznaním, by som snád bol schopný Jurajovi preukázať čosi viac z Božej dobroty a lásky. Vzhľadom na to, že som odchádzal z Bratislavy a vstupoval do rehole, už som na to nemal príležitosť.

Na sviatok Narodenia Pána mi prišla správa, že Juraj zomrel. „Vtedy sú vraj dvere neba otvorené,“

hovorieval. A ja som vedel, že Juraj už teraz bez pochybností vie, aký Boh naozaj je.

Sme nositeľmi privilégia

Byť nositeľom veľkého privilégia – byť podobný Ježišovi. V tomto sa Juraj prejavil ako veľký teológ. V prvej knihe Svätého Písma sa píše, že sme stvorení na Boží obraz. «Urobme človeka na náš obraz a podľa našej podoby! Nech vládne nad rybami mora i nad vtáctvom neba i nad dobytkom a divou zverou a nad všetkými plazmi, čo sa plazia po zemi!» A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril“ (Gn 1, 26-27). V Ježišovi Kristovi sa človek má možnosť dozvedieť o Bohu, aký je: „On je obraz neviditeľného Boha, prvorodený zo všetkého stvorenia.“ (Kol 1,15) Keď Ježiš je obrazom Boha a my stvorení na Jeho obraz, pri pohľade na Ježiša - Boha, ktorý sa zjavuje človeku - môžeme žasnúť nad krásou a dôležitosťou povolania, ku ktorému sme povolaní. Stať sa obrazom toho, na ktorého obraz a podobu sme boli stvorení. Byť ako On.

Dovolenka ako príležitosť

Milí priatelia, vstupujeme do dovolenkového obdobia. Je to vhodná príležitosť zrelaxovať, pookriať na tele i na duši a oddýchnuť si od námah, povinností a stereotypu života. Každopádne to nie je čas na oddych od Boha, poľavenia

od nasledovania vznešených ideálov a príležitosť vypustiť modlitbu. Naopak je to skvelá príležitosť s väčším kludom siahnuť po dobrej knihe, vyhradiť si čas na pokojné zotrvanie pred Pánom, adorovanie Božej prítomnosti v kráse prírody, či zakúšať jeho blízkosť vo vzťahoch. Aj cez dovolenkové obdobie platí povolanie ku svätosti.

Láskou naplnené okamihy života

Kardinál František (Xavier Nguen Van Thuan) strávil vo vietnamskom väzení celkom 13 rokov, z toho 9 v úplnej izolácii. Pri jednej príležitosti sa podelil o svoje rozhodnutie, ktoré spravil uprostred pekla väzenia. Myslím si, že je to celkom dobrá rada, ktorá nám môže pomôcť tú svätosť s Božou pomocou žiť: „Všetci väzni, vrátane mňa samého, očakávali moment svojho oslobodenia. No jedného dňa som spravil rozhodnutie: Nebudem čakať. Budem využívať príležitosti, ktoré sa vyskytujú každý deň, na uskutočnenie obyčajných činností neobyčajným spôsobom. Naplním ich až po okraj láskou. Myslím si, že musím žiť každý deň, každú minútu, akoby bola poslednou minútou môjho života. Dávať bokom všetko, čo je vedľajšie a zamerať sa na to podstatné. Každé slovo, každé gesto, každé rozhodnutie, je tou najkrajšou chvíľou, ktorú v tomto okamihu môžem druhým ponúknuť. Bolo by mi ľúto stratiť čo len jedinú sekundu. Pretože každá môže byť naplnená láskou.“

Drahí čitatelia, nie je to jednoduché? Zo srdca vám prajeme, aby toto leto, i všetky ostatné dni sa začali podobať na nádherný kryštál zložený z miliónov láskou naplnených momentov. ~

Obsah

- 4 | Pohostinnosť voči Slovu
- 6 | Naše duchovné korene
- 8 | Udalosti
- 10 | Podakovanie za nový kostol na Kube
- 12 | Záleží nám na osude prenasledovaných kresťanov?
- 14 | Páter Viktor Števko SVD
- 17 | Pozvanie byť misionárom je vlastné každému z nás

- 23 | Na Madagaskar nezabúdajú, hoci Slovensko sa im veľmi páči
- 26 | Pápež o Africkej edukačnej dohode
- 27 | Kňaz raz za rok? Budúcnosťou kresťanstva v Andách sú deti
- 28 | Pápežova návšteva v Mongolsku
- 30 | Moje poslanie
- 32 | Hojenie zranených vzťahov
Kniha na pokračovanie: časť XI.
- 34 | Misijná krajina Madagaskar
- 36 | Páter Jozef Škoda SVD
- 40 | Arnold Janssen a jeho uctievanie Najsvätejšej Trojice

Hlasy z domova a misíí vydáva:

Spoločnosť Božieho Slova,
Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra
Šéfredaktor: P. Martin Štefanec SVD;
Redaktori: P. Ján Halama SVD, P. Peter Kubík SVD,
P. Martin Madassery SVD; P. Tomáš Gerboc SVD;
Jazyková úprava: Bc. Ivana Holotňáková;
Grafická úprava: Juraj Vontorčík – SON;
Vytlačili: Polygrafia Gutenberg, s.r.o., Banská Bystrica;
Objedn. zasielajte na adresu red.: „Časopisy“, Spoločnosť Božieho Slova, Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra; Tel.: 037/ 776 94 29,
ISSN 1337-4842, EV 3324/09
Periodicita vydávania: mesačník
IČO vydavateľa: IČO 00 586 757
Webová stránka: www.verbistki.sk, e-mail: hlasy@svd.sk

Milí misijní priatelia!

V dvojčísle júl-august sa vám snažíme priniesť množstvo zaujímavých informácií a povzbudení do nasledujúcich letných mesiacov. Rozhovor nám poskytol nový páter provinciál Marek Vaňuš SVD a tiež seminaristi verbisti, ktorí prišli na Slovensko pred tromi mesiacmi.

Páter Lukáš Mizerák SVD ďakuje za nový kostol, ktorý sa cez mnohé starosti a prekážky podarilo postaviť na Kube. Okrem toho nájdete veľa zaujímavostí zo života Cirkvi na Slovensku, v Čechách i vo svete. Nastávajú dni dovolení, ktoré sú vždy potrebné na zrelaxovanie tela i duše. Zažijeme možno niečo nové na inom mieste a s inými ľuďmi. Tešme sa z každého dňa, či bude zamračené alebo jasno, či bude lejak alebo páfava.

Nezabudnime: v čase voľna môžeme aj lepšie vnímať Boha - v tichu kostola, pri čítaní dobrej knihy, v lúbeznom šume storočnej lipy, pri východe či západe slnka, vlniacom sa obilí, pestrofarebnej lúke, ale možno i na druhom konci sveta. Keď vnímame Boha, dokážeme byť vďační za všetko, čo nám dáva. To nám v živote môže veľmi pomôcť. Spisovateľ Daniel Defoe nám dáva dobrú radu skrze románovú postavu Robinsona Crusoe. Keď Robinson zistil, že sa ocitol na neobývanom ostrove, prvú čo urobil bol zoznam – na jednu stranu papiera napísal všetky svoje problémy a na druhú stranu dobré veci. Na jednu stranu napísal, že nemá žiadne šaty a hneď na druhú dodal, že nakoľko je tu teplo, tak nepotrebuje žiadne. Na jednu stranu napísal, že nemá žiadne zásoby potravín a na druhú obratom, že na ostrove je dostatok ovocia a vody. Takto pomaly zistil, že na každý negatívny aspekt, ktorý spôsobilo jeho stroskotanie na ostrove, jestvuje niečo pozitívne, za čo by mal byť vďačný. Bolo to veľmi dôležité poznanie, pretože na pustom ostrove je ľahké upadnúť do zúfalstva.

Do zúfalstva je možné však upadnúť aj uprostred rušného mesta, ak sa necháme ubíť ťažkosťami tak, že nevidíme dobré veci, ktoré sa dotýkajú nášho života. Stálo by preto za námahu si urobiť podobný zoznam, aby sme videli, že napriek mnohým ťažkostiam života je stále viac vecí, za ktoré by sme mali vzdávať Bohu vďaky. „Oslavujte Pána lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky“ (Ž 118, 29). Leto je príležitosťou oslavovať Pána na pútiach, pri oddychu, rodinných oslavách, či návšteve kostola na dovolenke v zahraničí. Keiž by sme vnímali tieto udalosti ako jedinečné dotyky Božej lásky voči nám.

Páter Martin Štefanec SVD
šéfredaktor

DÔLEŽITÉ OZNAMY

Sv. omšu za horľiteľov a odberateľov Hlasov odslúžim
3. júla 2023.

**„Chceme žiť z plnosti viery.
Preto kladieme úctu k Najsvätejšej
Trojici a k jednotlivým Božským
osobám na prvé miesto.“**

Arnold Janssen

▪ Katolícka cirkev v Čade chráni obyvateľstvo ohrozené masakrami

Úrady by mali začať riešiť situáciu a obnoviť spravodlivosť, upozorňujú náboženský vodcovia z južného Čadu. V poslednom čase tam dochádza k masakrom civilistov zo strany neznámych páchateľov. Ako zdôrazňuje biskup Rosario Pio Ramolo, ordinar diecézy Goré, situácia je dramatická. Preto žiada všetkých, aby sa modlili, ale aj vyvinuli úsilie na zaistenie bezpečnosti obyvateľstva. Podľa biskupa nejde o jednoduchý konflikt medzi farmármi a pastiermi. Príznačky poukazujú na niečo vážnejšie. O to viac je potrebné zaujať rozhodný postoj proti zabíjaniu, zdôrazňuje ordinar diecézy Goré. V rozhovore pre Vatikánsky rozhlas biskup Ramolo povedal:

„Za 23 rokov, čo som tu v diecéze, som nikdy nič podobné nevidel. A práve preto som chcel upozorniť medzinárodnú verejnosť. Všetko, čo sa teraz deje, je skutočný masaker ľudí, pretože nemôžeme hovoriť o nejakom malom vyrovnávaní účtov alebo malých násilnostiach, ale každý deň sú tu nové úmrtia. A nie je to smrť nejakých bojovníkov v konfliktach, ale smrť chudobných ľudí v ich dedinách. Väčšinu obetí teraz tvoria ženy, deti a dokonca aj bábätká (...). V našich farnostiach prijímame miestnych ľudí, ktorí žijú v strachu. Keď sa niečo také stane, zo strachu pred odvetou a útokmi sa zhromažďujú v misiách, kde majú určitý pocit bezpečia. Teraz je ťažké žiť, najmä v malých dedinách, pretože vás môžu kedykoľvek napadnúť a zabiť.“ •

■ Kardinál Zuppi ukončil mierovú misiu na Ukrajine

Predseda Konferencie biskupov Talianska kardinál Matteo Zuppi 6. júna ako pápežov vyslanec ukončil dvojdňovú sériu rokovaní na Ukrajine. Stretol sa aj s prezidentom Zelenským. Jeho program pozostával z pracovných, ale aj modlitbových stretnutí, ktoré sa dotkli rôznych aspektov pätnásť mesiacov trvajúcej vojny. Od svojho príchodu 5. júna do Kyjeva, ponorený do drámy vojny na Ukrajine, hovoril kardinál Zuppi s inštitucionálnymi a cirkevnými autoritami, s cieľom „dosiahnuť spravodlivý mier a podporiť gestá ľudskosti na zmiernenie napätia“. Dojemným momentom cesty bolo modlitbové zastavenie sa v Buči, v meste, ktoré sa na začiatku konfliktu smutne dostalo na titulné stránky novín kvôli masovému vraždeniu civilistov, ponechaných na uliciach alebo nahádzaných do masových hrobov. Kardinál diskutoval s ombudsmanom Dmytrom Lubinetsom, ktorý má na starosti ochranu ľudských práv, o otázke ukrajinských detí na Ruskom okupovaných územiach a tiež situáciu zajatcov, vrátane civilistov. •

▲ Katolíci v Rusku oslávili tri výročia

V Petrohrade slávnostne oslavovali tri výročia: 240. výročie Mogilevskej arcidiecézy, ktorej centrum sa nachádzalo v Petrohrade, 150. výročie posvätenia Katedrály Zosnutia Presvätej Bohorodičky Márie a 25. výročie jej opätovného zasvätenia. Medzi tými, ktorí prišli do mesta na Neve, bol aj apoštolský nuncius v Ruskej federácii, arcibiskup Giovanni d'Aniello. „Moja prítomnosť tu vyjadruje účasť pápeža na vašej radosi,“ povedal zástupca Svätej stolice, „radosť pre cirkev v Rusku. Každé výročie je nielen pohľadom do minulosti, ale aj príležitosťou vidieť zmysel budúcnosti. Pozeráme sa do minulosti, aby sme sa zamysleli a poučili sa z nej, a pozeráme sa do budúcnosti, aby sme naplánovali naše ďalšie kroky.“ V decembri 1783 založil Mogilevskú arcidiecézu pápež Pius VI. Napriek svojmu názvu sa sídlo biskupov nachádzalo v Petrohrade. O 15 rokov neskôr začali arcibiskupi z Mogileva nosiť titul metropolita a stáli na čele celej katolíckej cirkvi v Ruskom impériu. •

▲ Svätý Otec pocestuje do Mongolska

Svätá stolica v sobotu 3. júna oznámila, že pápež František podnikne apoštolskú cestu do Mongolska. Ako píše Tlačové stredisko Svätej stolice: „Pápež František prijal pozvanie mongolského prezidenta i cirkevných predstaviteľov krajiny a od 31. augusta do 4. septembra tohto roku uskutoční apoštolskú cestu do Mongolska. Program a ďalšie podrobnosti budú oznámené v nasledujúcich týždňoch.“ Svoj plán navštíviť Mongolsko spomenul Svätý Otec už viackrát. Pri poslednom konzistóriu pre kreovanie nových kardinálov v auguste 2022 pápež vymenoval kardinála Giorgia Marenga, apoštolského prefekta hlavného mesta Mongolska Ulánbátaru, za vôbec prvého kardinála krajiny. V takmer tri a pol miliónovom Mongolsku žije menej než 1 500 katolíkov. •

■ Program pápeža na SDM v Portugalsku

V utorok 6. júna zverejnila Svätá stolica program apoštolskej cesty pápeža Františka do Portugalska, ktorú vykoná od 2. do 6. augusta pri príležitosti 37. svetových dní mládeže. Úvodný deň pápež venuje prevažne portugalským štátnym autoritám a diplomatickému zboru. V sobotu 5. augusta sa Svätý Otec po návšteve Fatimy v lisabonskom Parque de Tejo bude modliť s mladými počas vigílie. V nedeľu dopoludnia podujatie vyvrcholí svätou omšou. Pápež vysloví v Portugalsku celkovo deväť príhovorov a dve homílie (jednu pri večerách a jednu pri svätej omši). Pápež do svojho programu aj tentokrát zahrnul vysluhovanie sviatosti zmierenia, modlitbu krížovej cesty i spoločný obed s mladými. Vo Fatime sa pomodlí ruženec s mládežou postihnutou chorobami. Na Svetové dni mládeže (SDM), ktoré sa v Lisabone začnú 1. augusta na tému «Mária sa vydala na cestu a ponáhľala sa» (Lk 1,39), sa prihlásilo najmenej 400-tisíc mladých z celého sveta. •

Pohostinnosť voči Slovu

■ Text: P. Milan Bubák SVD

■ Foto: Martin Štefanec SVD

Záver evanjelia 13. nedele cez rok (2. Júla, Mt 10, 37-42) je veľmi zaujímavý. Začiatok patrí apoštolom, ako ohlasovateľom Božieho Slova. Ježiš ich volá, posieľa, motivuje a povzbudzuje, aby sa nebáli, keď sa stretnú s odporom alebo s prenasledovaním. No potom sa Ježiš obráti k ľuďom, ktorí mali byť poslucháčmi slova, ktoré budú v jeho mene ohlasovať jeho apoštoli a povzbudzuje ich, aby boli otvorení a pohostinní voči týmto jeho apoštolom a voči slovu, ktoré budú hlásať. Nakoľko každý jeden z nás ako veriaci je produktom ohlasovania (bez ohlasovania niet viery), a tým pádom všetci sme poslucháčmi (a tí, čo hlásajú slovo, musia byť zároveň jeho poslucháčmi) považujeme nad tým, ako by táto pohostinnosť voči slovu mala vyzeráť. Aké by mali byť vlastnosti toho, kto je otvorený voči Slovu. Týmto slovom môže byť buď slovo služobníka Slova (napríklad kazateľa) alebo priamo Slovo ako Písmo. Nerobím medzi tým rozdiel preto, lebo aj Písmo je spísaným slovom apoštolov. Sú to slová apoštolov, ktoré boli (neskôr) spísané.

Prvou vlastnosťou prijímateľa Slova by mala byť POKORA. Musíme si pokorne priznať, že sme nevedomí, a že žijeme v tme. Spomeňme si, ako vzkriesený Pán povedal dvom zo svojich sklamaných učeníkov na ceste do Emaus, že sú nechápaví a ťarbaví srdcom. A potom im vysvetlil Písma. Naše mysle musia byť vyhľadované po pokrme Božieho zjavenia, ktoré sa

nachádza v Slove. Naše duše by mali smädiť po úteche, ktorá u emauských učeníkov spôsobila, že ich srdcia horeli, ako im tak Pán otváral Písma. Bez svetla a tepla posvätného Slova sa bude náš svet nachádzať v tme a bláznovstve. Táto pokora by sa dala prirovnať k vyprahnutej zemi. Zem bez vlahy a vody začne vysychať a to až tak, že po čase sa na nej začnú objavovať pukliny. Takáto vyprahnutá pôda priam kričí túžbou po vode. Aj my si potrebujeme uznať, že sme vyprahnutí, že potrebujeme Slovo útechy, posily, občerstvenia, inšpirácie. Potrebujeme Slovo, ktoré by nás zreženerovalo a ktoré by prinieslo do nášho života obnovu. Boli sme stvorení Slovom (Božím) a týmto Slovom sme počas celej naše cesty životom

So Slovom treba tiež sedieť, započúvať sa Bohu, ktorý k nám hovorí cez text a odpovedať mu tak, ako sa to deje v dobrej konverzácii.

aj udržovaní. Je tomu tak preto, lebo Boh je verný. Boh nám svoju pomoc prisľúbil a preto ju vždy vo vhodný čas posieľa.

Druhou vlastnosťou pohostinnosti voči Slovu je VIERA v Slovo. K slovám v Písme by sme sa nemali správať tak, ako sa správame k slovám v novinách alebo v románoch. Toto Slovo je pre nás predrahým darom. Duch, ktorý

pomáhal autorom tohto slova pri jeho písaní, pomôže aj nám pri jeho čítaní alebo počúvaní, aby sa aj pre nás stalo slovom živým a aktívnym, prenikajúcim náš život, posudzujúcim naše správanie a vyzývajúcim nás v tom, ako rozmýšľame a konáme. Toto Slovo je živým Slovom pre môj život každý deň. Vieru v Slovo vyjadrujem tým, že pristupujem k nemu s duchom modlitby a rešpektu. Keď idem čítať slovo, vždy by som sa mal pomodliť k Duchu Svätému. Podobne by sme sa mali modliť aj za kazateľa, ktorý ide ohlasovať Slovo. Často kazateľov kritizujeme. Niekedy možno aj právom. No bolo by oveľa lepšie, keby sme sa za nich pred tým, než vystúpia

Noví animátori ukončili formáciu

V sobotu 10. júna 2023 sa v priestoroch Diecézneho pastoračného centra v Nitre stretla štvorica budúcich animátorov, ktorí sa pripravovali na svoju službu v Nitrianskej animátorskej škole, aby absolvovali záverečné absolventské skúšky. Tie sa začali teoretickou časťou, v ktorej animátori preukázali svoje teoretické vedomosti. Následne pokračovala praktická časť skúšok, v ktorej mali budúci animátori simulovať mládežnícke stretnutie vo farnosti alebo stretnutie pre birmovancov v rámci prípravy na prijatie sviatosti birmovania. Aj v tejto časti animátori preukázali nielen získané vedomosti, ale aj svoju kreativitu a animátorské zručnosti.

Následne poďakovali svätou omšou v Kaplnke sv. Ladislava za uplynulé roky, kedy prichádzali do starobylej Nitry, aby sa tu v pravidelných stretnutiach formovali pre budúcu prácu s mládežou v rámci svojich farských spoločenstiev. Tohtoroční končiaci animátori si svoju formáciu predĺžili o rok, nakoľko počas nastupujúcej pandémie bola činnosť animátorskej školy prerušená. Aj preto im patrí vďaka, že nastúpenú cestu formácie neopustili, ale vytrvali vo svojom predsavzatí. Na konci svätej omše si animátori prevzali certifikáty o absolvovaní formačného projektu, podpísané nitrianskym biskupom Mons. Viliamom Judákom a kňazmi zastrešujúcimi projekt Nitrianskej animátorskej školy Ľubomírom Hladom a Andrejom Filinom. Na záver stretnutia ich čakal slávnostný obed v priestoroch Kňazského seminára sv. Gorazda. Noví animátori pochádzajú z farností Trenčín – mesto, Trenčín – Biskupice, Dolná Súča a Nemšová. •

na miesto, odkiaľ ohlasujú Slovo, pomodlili. A keby sme sa pomodlili aj za seba, aby sa Slovo, ktoré budú teraz v tejto chvíli ohlasovať, stalo konkrétnou inšpiráciou pre náš život. Kazateľ by to mal robiť samozrejme tiež: mal by sa modliť, aby sa stal služobníkom Slova, aby jeho Slová viedol Duch, ba aby „pomazal jeho slová svojim svätým olejom“, aby sa tak pre nás stali semenom dobra.

Treťou vlastnosťou pri pohostinnosti voči Slovu by mala byť ochota stráviť istý čas so Slovom, ktoré ku nám prišlo. Keď k nám príde hosť, je jasné, že si s ním sadneme za stôl alebo stolík v obývacej miestnosti a že mu venujeme istý čas, možno

v neformálnej atmosfére... tak, ako Mária z Betánie, ktorá si podľa Ježiša zvolila lepší podiel. So Slovom treba tiež sedieť, započúvať sa Bohu, ktorý k nám hovorí cez text a odpovedať mu tak, ako sa to deje v dobrej konverzácii. Je lepšie si zvoliť radšej kratšiu porciu častejšie a stráviť s ňou istý čas, ako dlhý text z času na čas a nevenovať mu čas na reflexiu.

Toľkoto k Slovu, ktoré nám posielala Boh. Nezabúdajme, že Božie Slovo je účinné, je ostrejšie ako dvojsečný meč. Boh tvorí Slovom. Svet vznikol preto, lebo Boh vyriekol Slovo. Aj my sme vznikli z jeho Slova. Boh nás svojím Slovom udržuje. Kiež sme teda naň dostatočne naladení. Amen. ~

Naše duchovné korene

■ Text: Kardinál Jozef Tomko

■ Foto: Martin Štefanec SVD

Chváliť nám treba slávnych mužov, našich otcov... Pre svoju rozvahu stali sa vodcami ľudu a pre svoju zbehosť v písmach viedli národy. V ich výrokoch sú slová múdrosti... Zostávajú vo svojom potomstve (ako) posvätné dedičstvo... Tieto slová z liturgie sviatku sv. Cyrila a sv. Metoda nám pripomínajú, aký neoceniteľný je pre náš národ ich náboženský a kultúrny význam.

Teraz, keď sme spolu s niektorými inými slovanskými národmi súčasťou Európskej únie, nesmieme zabudnúť, že náš slovanský pápež Ján Pavol II. vyhlásil svätých Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy práve pre ich prínos do kultúrnej tradície, ktorá má svoje korene skôr v Byzancii, ale pritom sa napája aj na Rím a na západnú Európu. Jeho obraz Európy, ktorá dýcha dvoma pľúcami, je veľmi výstižný. Pre nás je význam solúnskych bratov o to väčší, lebo my sme ich priami dediči. Oni uviedli našich predkov na kultúrne javisko Európy, keď preložili Božie slovo do staroslovienskeho jazyka, založili písomníctvo, zriadili školstvo a svojím Nomokánonom pomáhali utvárať zákony.

Všetci dobre alebo aspoň zhruba poznáme ich históriu. V 9. storočí, keď evanjelizácia činnosť západných misionárov pre jazykové prekážky len slaboprenikala medzi ľud, knieža Rastislav vyslal k byzantskému cisárovi Michalovi III. posolstvo s prosbou o biskupa a učiteľa, ktorý by hlásal ľudu vieru v zrozumiteľnom jazyku, zriadil hierarchiu a pomohol pripraviť dobré zákonodarstvo. Cisár Michal prosbe vyhovel a vyslal na

---

Viera dáva nielen svetlo, ale aj silu. Dodáva nám vnútornú istotu. Mať takú istotu, najmä keď sa treba vyrovnat s utrpením, nešťastím, krížom, znamená veľa pre jednotlivcov aj pre národ.

---

túto misiu učených a skúsených misionárov, bratov Konštantína a Metoda. Tí pochádzali zo slovanského pomedzia, z mesta Solúna (Thessaloniki), a už predtým boli ako misionári na Kryme, skade priniesli najdené ostatky sv. Klementa, jedného z prvých pápežov, ktorý tam zomrel vo vyhnanstve. Obaja boli duchovne, kultúrne i organizačnými schopnosťami veľmi dobre pripravení na dôležitú úlohu.

Ich misionárska múdrosť a prezieravosť sa ukázala hneď na začiatku, keď sa pripravili na cestu tým, že začali prekladať Sväté písmo do staroslovienciny. A keďže sa slovanské hlásky nedali ľahko prepísať do gréckej abecedy, vytvorili aj nové písmo. Ako to čítame v Proglase Konštantína-Filozofa, čiže v predslove sv. Cyrila k evanjeliám: „Ešte väčšmi od človeka z kameňa je mŕtva duša, každá duša bez písmen... Pretože ako skaza visí nad telom všehubiaca a nad hnis väčšmi hnijúca, keď telo nemá patričného pokrmu: práve tak isto každá duša upadá v žití, keď žije bez Božieho života, keď nepočuje nikde slova Božieho.”

Do Rastislavovej ríše, ktorá sa vtedy rozprestierala v krajoch z jednej i druhej strany rieky

Moravy a siahala na dnešnom Slovensku kamsi za Nitru, prišli teda výborne pripravení s hotoým prekladom evanjelia a hlavných liturgických kníh. Boli to základné pomôcky na náboženský a kultúrny život. Naši predkovia im rozumeli a chápali aj liturgiu v ľudovej reči. K tomu tiež prispeli školy na vzdelávanie mládeže a prípravu domorodých kňazov. Tým sv. Cyril a sv. Metod uskutočnili i kultúrne pokresťančenie čiže inkulturáciu, zaštepovanie evanjelia do domáceho spôsobu života. Ako u mnohých iných národov, aj na Slovensku pokresťančenie zároveň prinieslo nevídaný kultúrny a civilizačný rozvoj, tým prijateľnejší, čím hlbšie vyrastal z originálnych domácich prameňov.

Takto sa nám dostalo cti, že sme mali tisícsto rokov pred Druhým vatikánskym koncilom liturgiu vo vlastnom jazyku a najmä, že naše prvé kultúrne slovo, ktorým sme vystúpili na javisko Európy, bolo práve Božie slovo, a to dokonca Jánovo

evanjelium v staroslovienskom preklade, ktoré sa začína: „Na počiatku bolo Slovo - Iskoni bě Slovo.“ Kým iné národy začínajú svoju históriu rôznymi bájkami, ako napr. Taliani legendou o Romulovi a Rémovi, ktorých dojčila vlčica, alebo Mexičania ľudskými obeťami starých Aztékov, my kladieme na počiatok našich kultúrnych dejín Božie slovo – Sväté písmo, a to blahozvešť o Bohu, vtelenom Slove.

Niet nad ľudí s čistým svedomím

Kresťanská viera je teda pre nás nielen náboženským obohatením, ale aj vzácnym kultúrnym dedičstvom a ozajstným bohatstvom. Preto spomienka na cyrilo-metodské dedičstvo v ústave nášho štátu je celkom namieste a vypustiť ju by bol nekultúrny a protihistorický čin.

Pavol VI. nazval cyrilo-metodské dedičstvo zlatonosnou žilou. Čo nám teda priniesla kresťanská viera, čo cenné, hodnotné, dôležité nám aj dnes prináša pre

náš život ako jedincov i ako národa a spoločnosti?

Nuž ponajprv, živá viera je svetlom, ktoré nám ukazuje životnú cestu a jej cieľ, tým je večnosť. My sme už veční, stvorení pre večnosť: vierou nás Boh Otec „vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych znovuzrodil pre živú nádej“ (1 Pt 1, 3). Viera dáva zmysel životu, lebo odpovedá na najzákladnejšie otázky bytia: Odkiaľ som? Kam idem? Načo žijem? Tu nám už ani veda nestačí. Iba viera odkrýva tajomstvo smrti a posmrtnej existencie.

Viera dáva nielen svetlo, ale aj silu. Dodáva nám vnútornú istotu. Mať takú istotu, najmä keď sa treba vyrovnáť s utrpením, nešťastím, krížom, znamená veľa pre jednotlivcov aj pre národ.

Činorodá viera plodí radosť a optimizmus. S vnútornou istotou prináša ozajstný pokoj srdca, ktorý obdivovali domáci i cudzí obyvatelia u našich chudobných matiek a otcov. Taká viera pretvára a zošlachťuje mravy, pomáha človeku k vyššej dôstojnosti,

---

Naše dejiny nemožno pochopiť bez kresťanstva. Vytrhnúť Krista a kresťanstvo z dejín Slovákov by znamenalo poprieť naše dejiny.

---

a tak dvíha jednotlivcov i národ. Niet nad ľudí s čistým svedomím. Niet nad mládež s čistým pohľadom.

Preto treba považovať kresťanskú vieru aj z hľadiska psychologickej vyrovnanosti a ľudskej hodnoty za vzácny dar, ktorý nám priniesli sv. Cyril a sv. Metod.

Viera je však takisto významný dar pre spoločnosť, pre živý organizmus, akým je rodina a národ. Viera spojená s mravnosťou a vliata do spôsobu života a do kultúry zachránila aj náš malý národ pred zánikom, zatiaľ čo väčšie národy zmizli z mapy sveta. Naše dejiny nemožno pochopiť bez kresťanstva. Vytrhnúť Krista a kresťanstvo z dejín Slovákov by znamenalo poprieť naše dejiny.

Slováci sa práve v najťažších obdobiach svojej histórie udržali pri živote akoby z diela sv. Cyrila a sv. Metoda. Stačilo by povedať, že z tohto koreňa vznikli také dôležité národné diela ako Spolok sv. Vojtecha a Matica slovenská. Naši najväčší národovci vedeli vždy nadviazať na cyrilo-metodskú tradíciu tak doma, ako aj za hranicami.

Ján Pavol II. nám zdôraznil, že cyrilo-metodské dedičstvo „je základom duchovnej veľkosti a skutočnej kultúrnej výšky národa. Drahí moji, zostávajte verní tomuto dedičstvu, poznávajte ho čoraz lepšie do hĺbky vo všetkých životných rozmeroch, so všetkými dôsledkami pre osobný a spoločenský život. Žite podľa tohto dedičstva. Neprestajne mu buďte verní, ochraňujte a zveľaďujte ho v tej istote, že ono je základom vašej duchovnej veľkosti a skutočnej kultúrnej výšky vášho národa.“

To sú naše hlbiny, pramene, naše posvätné dedičstvo.

Udalosti

▲ ▼ Misie vo farnosti Lednica

Do farnosti Lednica, filiálka Kvašov zavítali misionári verbisti na ľudové misie takmer po šesťdesiatich rokoch.

Pátri Thomas Tulung a Ján Štefanec zo Spoločnosti Božieho Slova sa prihovárali veriacim, navštívili žiakov v škole, vysluhovali sviatosti v kostole, ale aj u chorých v ich domácnostiach a pozývali tak všetkých k obnove duchovného života. Radostná zvest' evanjelia je určená pre každého človeka a je na jednotlivcovi, či sa pre ňu otvorí a bude spolupracovať s Božou milosťou, ktorú možno prijať kedykoľvek, či sme mladí alebo v pokročilom veku.

Vo farnosti Lednica je veľa krásnych miest, prekrásna príroda, mnoho významných dejinných mílnikov a veľký ľudský potenciál, ktorý je súčasťou bohatstva celej cirkvi. Želáme duchovnému otcovi Ľubomírovi Bolo vi a jeho farníkom aby vytrvali jednak v práci na zveľadovaní kostola a jeho okolia, ako aj na rozvoji náboženského života farnosti. Boh Vám žehnaj! •

▲ ▼ Stretnutie Arnoldovej rodiny

V predvečer sviatku Najsvätejšej Trojice, 3. júna, sa v kláštore Misijných sestier ustavičnej adorácie (tzv. ružových sestier) v Nitre konalo stretnutie Arnoldovej rodiny. Spolu so ružovými sestrami sa teda stretli aj Misijné sestry Služobnice Ducha Svätého a Misionári verbisti. To sú tri kongregácie, ktoré založil sv. Arnold Janssen. Misijné sestry ustavičnej adorácie majú prísnu klauzúru a poznáme ich väčšinou, keď ich vidíme oddelené v klauzúre za mrežami kľačať pred Najsvätejšou Sviatosťou. Tento deň však dostali výnimku od Generálnej predstave nej, matky Márie Magdalény Kruse, aby sa mohli stretnúť pri opekačke s verbistami a misijnými sestrami a to práve na

pôde kláštora ružových sestier v Nitre. Bol to už druhý ročník takého stretnutia a mal veľký úspech. Stretnutie začínalo spoločnou modlitbou vešpier, potom počas neformálnych rozhovorov sa sestry a bratia mali možnosť porozprávať o ich živote, apoštoláte, záujmoch a novinákách. Hostiteľky, ružové sestry, pripravili skvelú opekačku. Členky tejto rehole, ktorých je celosvetovo 400, žijú v 22 komunitách (2 v Holandsku, 2 v Nemecku, 4 v USA, 6 na Filipínach a po jednej v Argentíne, Brazílii, Čile, Indii, Poľsku, Indonézii, Togu a na Slovensku). Venujú sa ustavičnej adorácii pred Eucharistiou a modlia sa nielen za úspech misijného diela verbistov a misijných sestier Služobníc Ducha Svätého, ale i za potreby ľudí, ktorí ich o modlitbu prosia. •

▲ ▼ Stretnutie koordinátorov SVD pre masmédiá v Zakopanom

V poľskom Zakopanom sa 29. mája až 2. júna stretli európski koordinátori pre prácu s médiami v rámci rehole Spoločnosti Božieho Slova. Toto stretnutie prebiehalo v Misijnom dome a zúčastnili sa ho verbisti z Portugalska, Španielska, Slovenska, Poľska, régie Ural, Írsko-Britskej provincie, Nemecka a Európskej centrálnej provincie SVD zahrňujúcej krajiny Rakúsko, Chorvátsko, Švajčiarsko, Francúzsko. Zo Slovenska sa tohto stretnutia zúčastnil P. Martin Štefanec SVD, koordinátor komunikácie Slovenskej provincie SVD, P. Václav Mucha SVD, Slovák, ktorý však pôsobí v médiách pre nemeckú provinciu SVD a P. Peter Kubík SVD, Zonálny koordinátor SVD pre Európu. Na stretnutí si prítomní vymieňali skúsenosti v oblasti digitálnych technológií a ich efektívnom využívaní. Konkrétne to, ako urobiť kvatlitný a obsahom oslovujúci video stream z našich kresťanských podujatí, ďalej využívanie programov s umelou inteligenciou pri práci s fotografiami a ich úpravou, ale tiež i to, ako vložiť do spoločnej databanky fotografie z misíí určené do tlačenej publikácii, aby boli voľne dostupné pre verbistov v ktorejkoľvek krajine. Stretnutie bolo inšpiratívne a tak sa opäť posilnila spolupráca v oblasti médií v rámci Spoločnosti Božieho Slova. •

UDALOSTI

júl – august 2023

- 5. júl – Slávnosť sv. Cyrila a Metoda, slovanských vierozvestov;
- 11. júl – Sv. Benedikt, opát, patrón Európy;
- 17. júl – Sv. Andrej-Svorad a Beňadik, pustovníci;
- 23. júl – Sv. Brigita, rehoľníčka, spolupatrónka Európy;
- 27. júl – Sv. Gorazd a spoločníci;
- 30. júl – Bl. Zdenka Schelingová, panna a mučenica;

Úmysel apoštolátu modlitby na mesiac júl:

Modlime sa, aby sa slávenie Eucharistie stalo stredobodom života katolíkov, aby ním premieňali svoje medziludské vzťahy a tak sa otvárali pre stretnutie s Bohom aj so všetkými bratmi a sestrami.

- 2. august – Porciunkula – vo farských a katedrál-ných kostoloch je možné získať pri splnení zvyčaj-ných podmienok úplné odpustky;
- 6. august – Sviatok Premenenia Pána;
- 9. august – Sv. Terézia Benedikta od kríža /Edita Steinová/, spolupatrónka Európy; Medzinárodný deň domorodých ľudí;
- 12.–13. august – Celodiecézna púť na sviatok Nanebovzatia Panny Márie v Nitre na Kalvárii;
- 15. august – Slávnosť Nanebovzatia Panny Márie, prikázaný sviatok;
- 28. august – sv. Augustín, biskup a učiteľ Cirkvi, patrón Spoločnosti Božieho Slova.

Úmysel apoštolátu modlitby na mesiac august:

Modlime sa, aby Svetové dni mládeže v Lisabone pomohli mladým ľuďom vydať sa na cestu viery a svedčiť vlastným životom o evanjeliu.

Pod'akovanie za nový kostol na Kube

Text a foto: P. Lukáš Mizerák SVD

Čoraz častejšie môžeme počuť vyjadrenia okolo seba, že život je stále rýchlejší a rýchlejší a všetko sa rýchlo mení... a ja len rozmýšľam, že u nás na Kube, je to takmer všetko naopak. Tam u nás je akosi všetko rovnaké, stále to isté akurát nové sú asi len problémy a starosti. Veď ak vypnú počas dňa elektrinu na dvanásť hodín, veľa sa toho nemôže ani spraviť a všetko okolo je akoby sa čas zastavil. No napriek tým všetkým ťažkostiam predsa len z Božej milosti a vďaka modlitbám mnohých aj zo Slovenska sa v našej farnosti od roku 2017 niečo stále „hýbalo“, niečo čo dávalo chuť pracovať, prosieť, modliť sa, pomáhať a zároveň povzbudzovalo či dávalo takú nádej, že Boh je stále s nami. Také svetielko ktoré začiatkom roku 2017 zasvietilo, keď po dlhých rokoch, presne 32 od pádu predošlého dreveného kostolíka (padol pri jednom cyklóne) sme dostali tak vytúžené povolenie na stavbu nového a zároveň prvého kostolíka v našej novej farnosti, čo je zároveň náš okres. Táto radosť a nádej veriacich, konečne sa môcť modliť a stretávať už aj pod strechou, prerástla postupne do takej nádeje aj pre mnohých ľudí z mesta, aj keď nie praktizujúcich vieru ale často krát aspoň priateľným dobrého pre všetkých, ktorí tam pracovali. Som veľmi vďačný Bohu, za ten zázrak a každému jednému z vás, ktorý už akýmkoľvek spôsobom nám aj takto na diaľku pomáhali a modlili sa za našu misiu. Stavať kostol na Kube je niečo úplne iné ako na Slovensku. Sú to dva odlišné svety.

Boh požehnával skutočne štedro

No v tom našom na Kube som za tých posledných šesť rokov mal možnosť byť svedkom mnohých Božích milostí a zázrakov. Asi pre nikoho na Slovensku by kúpiť vrece cementu nebol žiaden zázrak, ale tam, keď viac ako dva roky nebolo kde kúpiť na žiadnom mieste, zrazu Boh pošle do cesty človeka, ktorý už neviem akým spôsobom prišiel k 300 vreciam cementu a prešiel viac 600km na veľkom nákladnom aute a nejakým „záhadným“ spôsobom sa spojil so mnou, či nepotrebujeme „náhodou“...tak to zázrak ozaj je. Viete si asi predstaviť tú radosť aj keď trvala len chvíľku. Keď mi povedal cenu za každé vrece, nuž ale keď niet kde kúpiť, kúpili sme ho. A tak by som mohol písať o mnohých a mnohých Božích zázrakoch od tých najmenších, môcť niekde kúpiť klince, či jednoducho len také, že sa nám naplnila cisterna vodou po vyše troch týždňoch bez vody a mohli sme betónovať a kopec iných. Pozháňať hocikaký materiál bolo a je veľa starostí a cestovania, lebo tam neexistujú stavebniny a na všetko bolo potrebné poznať alebo spoznať niekoho, kto mal nejaký prístup k materiálom, alebo vlastnil niečo, čo sme práve potrebovali.

Sila modlitieb a úsilie domácich ľudí

No modlitby mnohých otvárali dvere všade tam, kde to vo svojom presnom čase bolo potrebné. A tak Boh krok za krokom nám posúval postupne do cesty tých ľudí, robotníkov a materiál ktorý sme práve potrebovali. Tunajší ľudia

nemali veľkú možnosť pomáhať finančne, ledva prežijú zo svojej malej výplaty, ale pomáhali tým čím mohli. A počas betónovania striech vždy boli skupinky ktoré sa starali o desiate a obedy a ďalšie, ktoré sa po celý čas betónovania modlili pred vyloženou sviatosťou v nejakom dome z našich veriacich. A priemerne betónovanie bez nejakých špeciálnych prístrojov nám trvalo okolo 25 hodín pri šiestich betónovaných strechách (sa betónujú kvôli väčšej odolnosti proti cyklónom).

- Radosť z nového chrámu je prevelká
- Miesto, kde teraz stojí nový kostol – predtým tu bývali sv. omše pod holým nebom!

Záujem pomáhať druhým sa zvyšuje

Hľadať pre druhých niečo na jedenie ak vo vašom vlastnom dome takmer nič nie je, je myslím ozaj skutok viery a keďže len láska rozdávaním rastie a rozmnožuje, pri týchto skúsenostiach dávam o tom svedectvo. Ak s láskou sa vieš podeliť s tým čo máš, nie z čoho ti zvyšuje, nikdy ti nebude chýbať. A tak vďaka takýmto skúsenostiam mnohých z ľudí rastie záujem pomáhať druhým a nám až doteraz Boh vždy pomohol vyriešiť veľkú starosť, čo variť. Ale navyše nám Boh tak pomohol pomáhať mnohým a zároveň zažívať to, ako on vie dať presne to, čo potrebujeme.

Cítíme veľké Božie požehnanie

Aj vďaka takýmto skúsenostiam sme po šiestich rokoch práce, krízov, požehnaní a spoločného kráčania veriacich v našej farnosti mohli 22 apríla 2023 byť svedkami posvätenia nášho kostola, fary a pastoračného centra z rúk nášho biskupa Mons. Emilio a pomocného biskupa Mareka. Opísať radosť a emócie ľudí je mi ozaj ťažko, lebo samému mi vypadne nie jedna slza. Mať pred očami chvíle, časti každej stavby a hlavne ľudí, ktorí videli ako predošlý kostolík padol a všetko jednoducho sa upratalo a vyzeralo, že je koniec, ešte viac v čase prenasledovania katolíkov a teraz vidieť, že posledné slovo ma predsa len Boh a nie úmysly ľudí či nejakej politickej strany. Je to niečo neopísateľné. Chceme len jednoducho poďakovať každému z vás, lebo či už priamo alebo nepriamo (modlitbami za misionárov a ich misiu) máte účasť na tomto požehnaní, na tomto Božom diele, ktorého časťou som z Božej milosti mohol byť aj ja. Ďakujem vám, že pomáhate aj na miestach, na ktoré sa asi fyzicky len tak ľahko nedostanete, ale duchovne je aj tam, v tom kostole, v Cayo Mambí, na Kube časť vašej obety. Nech vám Boh naďalej pomáha. ☺

No asi najsilnejšie chvíle sme prežívali práve v najťažších časoch počas Covidu, keď u nás jednak bolo takmer nemožné pre väčšinu ľudí vycestovať z okresu, ale potom ani nebolo čo kúpiť na jedenie. A tam sme mohli zažiť a žiť skutky viery...podeliť sa tým málom čo sme mali s druhými.

Vďaka misijným dobrodincom zo Slovenska

Vďaka pomoci mnohých z vás, sme práve v tých tak ťažkých časoch

začali pomáhať viacerým ľuďom varením obedov. Niektorí nosili niečo, čo mali a spolu sme z toho začali variť tým najbiednejším. A naozaj Boh mal svoju ruku nad tým, lebo nielenže od tých čias, od marca 2021 varíme pre viac ako 146 ľudí každý týždeň, ale najkrajšie je to, že už pre mnohých je to záväzok...zháňať spolu základné suroviny a potom variť a v mnohých prípadoch potom to aj zobrať k nim domov dvakrát do týždňa.

Záleží nám na osude prenasledovaných kresťanov?

■ Text: František Bašo

■ Foto: Martin Štefanec SVD, Andrzej Danilewicz SVD

Kedže tu my na Slovensku už nezažívame prenasledovanie kvôli viere, mnohí z nás nevnímajú ako problém situáciu kresťanov v mnohých štátoch okolo nás, kde predstavujú náboženskú menšinu. Túto oblasť monitoruje len niekoľko organizácií, finančná pomoc našim bratom a sestrám vo viere je žiaľ nevelká. Už niekoľko rokov sa venujem mediálnym výstupom dvoch veľkých organizácií, ktoré pomáhajú finančne i konkrétne na mieste prípadov prenasledovania. Sú to Open Doors International a International Christian Concern. Oni nám ponúkajú množstvo podnetov na zamyslenie i konkrétne prípady kresťanov, ktorí sa radšej zriekli života alebo svojho pohodlia ako by sa zriekli Ježiša. Uvádzam tu niekoľko príkladov:

India

V tejto krajine sú kresťania mnohými spôsobmi obmedzovaní. Zamedzujú im napríklad prístup k verejnému zdroju vody. Ak bolo v dedine len zopár kresťanov, museli sami vybudovať studňu, aby mali vodu pre svoje rodiny. Množstvo kresťanov je z kasty Nedomknuteľných, z ktorými nechceli nič mať ostatní Indovia. Avšak teraz keď prechádzajú na kresťanstvo, lebo vnímajú neskutočnú lásku a slobodu, ktoré ponúka kresťanstvo, sú tvrdo diskriminovaní, hoci podľa zákona by malo byť všetko v poriadku.

Útoky už dokonca zažívajú aj sestry Matky Terezy. V indickom štáte Jharkhand sú „sestry Matky Terezy pod tlakom úradov, ktoré nechcú, aby katolícka cirkev pracovala pre ľudí v núdzi. Budeme však naďalej slúžiť chudobným bez strachu“ prehlásil Theodore Mascarenhas, pomocný biskup z Ranchi.

Pakistan

Pakistan často využíva zákon o bohorúhaní na likvidovanie kresťanov. Ak

má niekto záujem o pozemok kresťana, alebo jeho peknú dcéru, či ženu, obviní kresťana z toho, že vyriekol niečo proti Allahovi. Keď mu to iní falošne dosvedčia, kresťan ide do väzenia na niekoľko rokov, či doživotie. V inom prípade odmietla 25-ročná kresťanka Asma Yaqoob ponuku na vydaj, tak ju poliali benzínom a zapálili. V ďalšom prípade obvinili negramotnú ženu, že spálila Korán, hoci ani nevedela čítať. Jednoducho stačilo dať ku ohňu, kde ona niečo spaľovala zopár obhorených strán ich posvätných kníh a už bol dôvod na trest.

Turecko

Členovia kresťanskej komunity v Turecku v súčasnosti žijú v atmosfére neistoty. Od roku 2018 sa zvýšilo toto nepriateľstvo voči nim prostredníctvom publikácií v miestnej tureckej tlači, ako aj v národných médiách, ktoré sa týkali výlučne viery kresťanov. Cirkvi a jednotliví kresťania boli v tomto procese opakovane spájaní s teroristickými organizáciami bez toho, aby

sa k tomu poskytli odôvodnené dôkazy. Súčasne bolo ohováraným cirkvám a jednotlivcom odopreté ich ústavné právo odpovedať na námietky a zverejnenie opráv nesprávnych údajov.

Napriek zákonu na ochranu osobných údajov turecké médiá zverejnili mená, osobné údaje, fotografie a konkrétne cirkevné aktivity v negatívnych súvislostiach týkajúcich sa prípadu kazateľa Brunsona. Kresťania v mestách Diyarbakir, Mardin, Izmir a Manisa sa potom pokúsili podniknúť právne kroky proti „zákernej propagande“. Miestne orgány však páchatelov odmietli vyšetrovať alebo potrestať.

Egypt

Kresťanské dievčatá tu získavajú pre islam aj veľmi premysleným spôsobom. Moslimskí extrémisti si vyberú šikovného chlapca a „vyškolia“ ho v psychológii ako si získať ženské srdce. Ten sa potom kontaktuje s kresťankou, ktorá ešte nie je dospelá a „dobýja ju“, pokiaľ sa ona do neho nezaľúbi. Ak

sa mu podarí „získať je srdce“, tešia sa na spoločnú budúcnosť. Potom sa dohodnú, že ujdú, lebo by moslimským rodičom chlapca určite vadila kresťanská nevesta. Lenže na novom mieste, dievča čaká nechcené prekvapenie. Jej chlapec sa „stratí“ a ona sa dostane do rúk mužov, ktorí ju nútia prestúpiť na islam. V niektorých prípadoch ju aj znásilňujú. Nakoniec ju vydajú za starého muža a ona bude jeho tretia žena. Polícia potom rieši takéto prípady veľmi ťažkopádne. Keď sa dievča vrátilo do svojej rodiny, ani tí ju už neprijali, lebo „poškvrnila“ rodinu.

Irán

Pred 40-timi rokmi žilo v Iráne iba 350 kresťanov, ktorí boli pôvodne moslimami. Dnes štatistiky uvádzajú približne 1 000 000 až 3 000 000 žijúcich kresťanov pochádzajúcich z pôvodného moslimského prostredia. „Deje sa teda niečo veľmi zvláštne a historické. Mnohí sa pýtajú, prečo prichádza toľko ľudí k viere. Ako ju ľudia

spoznávajú? Deje sa to aj zázračnými spôsobmi...U moslimov sa často stáva, že spoznávajú Ježiša prostredníctvom snov a vízií,“ povedal iránsky kresťan Fatehi. Oni potom slová, ktoré počuli vo sne, hľadajú v knihách, až sa dostanú k Biblii. Vtedy pochopia, že to boli Ježišove slová. Avšak kresťania sú v tejto krajine tiež vynachádzaví a hľadajú spôsoby ako nenásilne evanjelizovať.

Jedna staršia žena sa rozhodla požiadať priateľa, aby jej napísal Blahoslavenstvá z 5. kapitoly Matúša na papier. Počas jej pravidelnej jazdy autobusom si vždy sadala k mladým ľuďom, pričom ich požiadala, aby jej prečítali text, ktorý dobre nevidí. Požiadala ich, aby to prečítali trochu hlasnejšie, pretože vraj dobre nepočuje. Jej taktika bola v tom aby ľudia - nielen ľudia vedľa nej, ale aj ľudia za ňou a pred ňou - počuli tieto slová. Mnohokrát sa ľudia obrátili k nej a pýtali sa: „Odkiaľ ste to dostali? Takéto krásne posolstvo sme nikdy predtým nepočuli. Kto to povedal? Nemáme to v našich knihách? Kde môže byť nájsť o tom viac informácií? Chceme o tom vedieť viac!“

Mojtaba Hosseini bol vodcom rýchlo sa rozvíjajúceho tajného cirkevného hnutia v Iráne, kým úrady neprepadli jeho domácu modlitebňu. Jeho potom zatkli a odsúdili na tri roky v neslávne známej väznici Evin. Väčšinu času strávil v bloku s vrahmi, lupičmi a obchodníkmi s drogami. Prežíval veľký strach. Potom začal hovoriť svoje svedectvo života a o Evanjeliu ostatným väzňom. Niektorí prijali Ježiša a boli ako znovuzrodení. Iní boli radi, že sa za nich modlil. Takže Pán aj takýmto spôsobmi rozširuje rady svojich verných.

Bangladéš

V bangladéšskej Dhake, z ktorej pochádza 65-ročný katolík Abraham Cruze prišiel o svoj malý štvorizbový dom, ktorý sa nachádza v blízkosti katolíckeho kostola v Tejgaone. Miestny moslim Md Saifulla obsadil jeho pozemok 15. októbra 2015, >>>

doprevádzaný 50 ozbrojenými ľuďmi. Vnikli do domu a vysťahovali jeho rodinu. Jumur Gomes, katolícka žena, žije na farme Kafrul Quasi, tiež v Dhake. Povedala, že pred niekoľkými rokmi predávala svoj dom stavebnej spoločnosti, ktorá jej mala zabezpečiť za výmenu byt. Namiesto domu dostala len hrozby smrti. Spolu so svojou ovdovenou matkou a sestrou teraz žije v prenajatom dome v susedstve. Babalia Talang, mladá katolíčka z diecézy Sylhetu, povedala, že stovky rodín Khasia žijú v strachu z vysťahovania tými, ktorí zabrali pozemky vo farnosti Srimangal, aby tam pestovali čaj.

Severná Kórea

Kresťania sú ľudia, ktorých severokórejský vodca Kim Jong-un nenávidí najviac. Prečo? Pretože Kim Čong-un očakáva, že bude uctievaný a budú ho poslúchať ako Boha. A kresťania majú odvahu veriť v Ježiša a nasledovať ho pred akýmkoľvek pozemským vodcom. Asi 50 000 až 70 000 kresťanov je uväznených v strašných pracovných táboroch. Stovky tisíc ďalších ľudí nasleduje Ježiša absolútne tajne. Vieru musia aplikovať úplne v skrytosti, dokonca aj rodičia pred svojimi deťmi. Učítelia deti v škole žiadajú, aby im hlásili každé podozrivé správanie vlastných rodičov. Z tejto krajiny pochádza výrok: „Ak sa stretnú traja ľudia, jeden z nich bude špión“. Severná Kórea je číslom jedna na svetovom zozname od Open Doors World Watch List, čo je hodnotenie 50-tich krajín, v ktorých kresťania čelia najhoršiemu prenasledovaniu od roku 2002. Napriek tomu kresťania v Severnej Kórei nemajú v nenávisti Kim Jong-una - modlia sa za neho. Jeden tajne veriaci nám povedal: „Nemodlia sa, aby ho Boh zvrhol alebo sa ho zbavil. Oni skutočne žiadajú Boha, aby zachránil ich vodcu pre večný život.“

Prečo všetky tieto prípady uvádzam? Chcel by som byť hlasom tých, ktorých svet nechce počuť, aby sa aj ostatní dozvedeli pravdu o ich hrdinstve. ~

Páter Viktor Števko SVD

■ Text: P. Martin Štefanec SVD

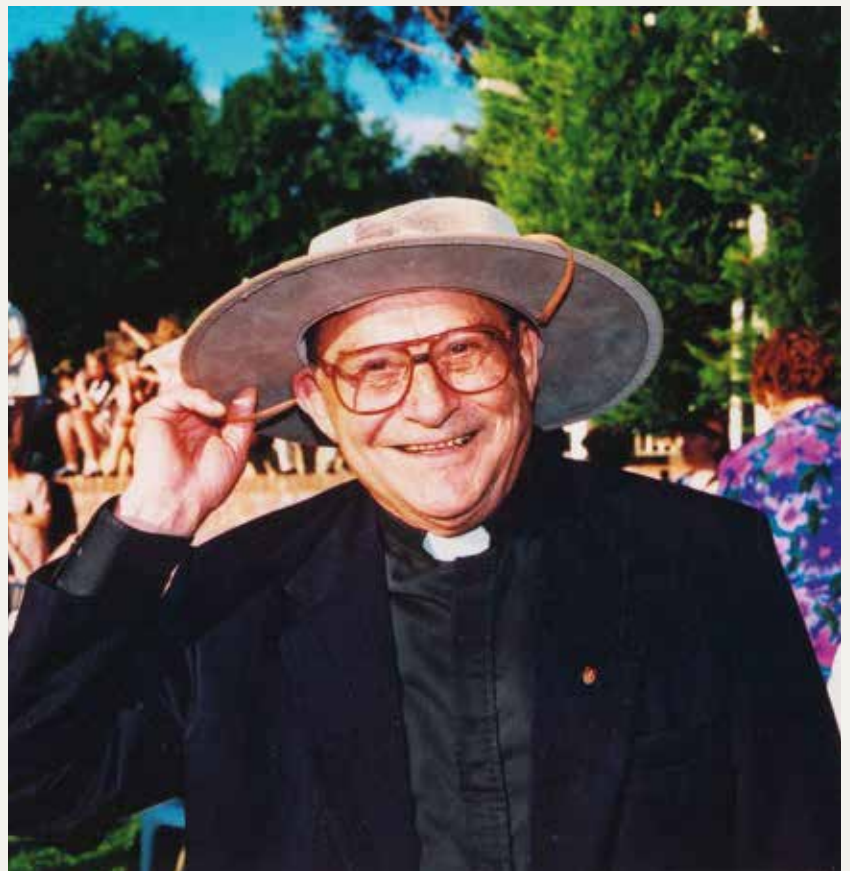
■ Foto: Archív P. Števkú

Páter Števko SVD bol misionárom, ktorého životná cesta viedla po celom svete. Narodil sa v New Yorku, noviciát si vykonal v Misijnom dome sv. Svorada pod Zoborom v Nitre. Za kňaza študoval v Epworth a Techny v USA. V Techny bol aj vysvätený 9. júna 1957. Misijné určenie dostal do Indonézie, avšak ihneď na misiu nenastúpil, pretože v tom čase bola v Indonézii vojna a musel dlho čakať, kým dostal vízum. Aby tento čas využil, študoval 2 roky angličtinu na Georgetown University vo Washingtone. Počas tohto štúdia ho

však provinciál preložil do Chicaga, kde vykonával pastoračnú prácu v černošskej farnosti sv. Anzelma. V škole, ktorá patrila farnosti bolo viac ako 1000 detí. Učil náboženstvo, dával do poriadku neplatné manželstvá tých, ktorí prišli do farnosti z juhu a robil bežnú pastoračnú činnosť. Po troch rokoch konečne prišli víza. Vytúžená práca v misiách sa mohla teda začať.

Misie v Indonézii

Z Chicaga odchádza vlakom do San Francisca, čo trvalo 3 dni a 3 noci. Odtiaľ nákladnou loďou President Pierce cestoval 40 dní do krajiny svojho misijného určenia. Nikto v Indonézii nevedel, že príde. Z lode síce poslal telegram, ten však dostali až 3 dni po jeho príchode do Jakarty. Z Jakarty sa presunul loďou na východnú časť ostrova Flores. Tam pôsobil slovenský verbista, brat Šebastián, ktorý sa staral o kávové plantáže. V tejto časti tak isto pracoval aj P. Emil Černaj. V blízkosti boli

3 jazerá. Každé malo inú farbu: zelenú, žltú a červenú. Pomocou nich vysvetľovali domorodcom nebo, peklo a očistec. Páter dostal určenie na západný Flores, kde spravoval misijnú stanicu, do ktorej patrilo 17 filiálok. Návštevy v nich absolvoval peši, alebo na koňoch. V týchto dedinách bolo asi 5 škôl. Škola na hlavnej misijnej stanici mala 8 tried. V dedine Orong postavil spolu s ľuďmi pekný kostol. Starosta mu pri plánovaní stavby povedal, že ľudia budú nápomocní, ale nemajú peniaze. Budú pomáhať predovšetkým svojou manuálnou prácou. A oni skutočne usilovne pomáhali. Z diaľky 35 km nosili na hlavách, niektorí na byvoloch 800 vriec cementu, ďalej drevo a kamene. Kostol sa podarilo vystavať od augusta do Vianoc 1962.

Po tomto pastoračnom pôsobení bol páter Šteško preložený na východnú časť Floresu, kde pracovali ďalší slovenskí misionári: Vojenčiak, Galis, Krčmár a Kližan. Táto časť bola ešte chudobnejšia ako oblasť v okolí Orongu.

Viera na Florese

Väčšina obyvateľov Floresu verí v Boha, avšak podľa ich predstáv. „Verili v Boha, že jestvuje, že je mocný, ale je policajt. Báli sa ho. Mali strach. Anjelov chápali ako jeho služobníkov. Keď niečo (ľudia) zle urobia, oznámia to Bohu a ten ich tresce“, hovorí páter Šteško. A tak pred každou dedinou bol malý oltárik pre anjelov, aby sa vždy, keď prídu do dediny najedli a dali im pokoj. Páter Vojenčiak, ktorý mal skúsenosti s ľuďmi v tej oblasti mu povedal: „Viktor, počúvaj, ty si nový. Títo ľudia nie sú pohania. Majú krásne zvyky. Nerozbi to. Nauč sa dobre reč a pozoruj týchto ľudí, keď majú slávnosti podľa ich zvykov. A preto ti hovorím, dva roky maj otvorené oči, otvorené uši a zatvorené ústa!“ Páter sa snažil robiť, ako mu poradil P. Vojenčiak. Zvykol si na miestnych ľudí a vcítil sa do ich mentality. Pokrstil tam viac ako 14 000 ľudí a zosobášil 2000 manželských párov.

„Bol som tam 35 rokov a ozaj môžem povedať, že som tam bol šťastný“, dodáva P. Šteško.

Misia v Sydney

Medzitým sa páter Emil Černaj presunul z Indonézie do Sydney, avšak v roku 1994 kvôli zdravotným problémom zavolať na pomoc do Austrálie P. Štešku. Pomáhal a slúžil aj Čechom, Maďarom, Indonézom a aj Rusom. Cestoval po celej Austrálii. Hoci najviac Slovákov žije v Sydney a v Melbourne, roztrúsení sú po celej krajine. Žije ich tam vyše 22 000. Austrália má len 20 miliónov obyvateľov a vzdialenosti medzi jednotlivými mestami sú obrovské. Napr. z Melbourne do Sydney trvá cesta 2 hodiny lietadlom, alebo zo Sydney do Darwin 5 hodín lietadlom. Podľa spomienok pátra Šteška, asi 3-krát za rok obišiel celú Austráliu, aby sa dostal ku všetkým slovenským veriaci.

Z ďalekej Austrálie prišla 6. septembra 2014 správa, že zomrel páter Viktor

Šteško SVD vo veku 87 rokov. Bol posledným z početnej skupiny slovenských misionárov, ktorí pôsobili v Indonézii. Páter Šteško pôsobil v misiách v Indonézii v rokoch 1960 až 1994.

Posledná rozlúčka s pátrom Viktorom pozostávala z dvoch častí.

9. septembra 2014 sa konala vigílna omša v Lidcombe, kde bola vystavená rakva s pozostatkami pátra Viktora. Po omši sa veriaci modlili bolestný ruženec. 10. septembra 2014 sa konala pohrebná omša v kaplnke SVD v Marsfield. Slovenská katolícka komunita v Austrálii si na pátra Šteška spomína len v dobrom: „Pamätáme si ho ako večne usmiateho a so žartom naporúdzil (keď sa predstavoval, pridával : „Som Šteško – drevko“). Ale jeho „Som váš“ pred svätou omšou znelo vždy od oltára milo, ale i vážne a zaväzujúco. ~

Pozvanie byť misionárom je vlastné každému z nás

■ Text: Luba Oravová
 ■ Foto: P. Martin Štefanec SVD

Páter Marek Vaňuš SVD sa stal novým provinciálom verbistov na Slovensku. O tom, ako vníma toto poslanie a o reholi verbistov, misiách, ale i misijnom povolaní každého kresťana rozpráva v nasledujúcom rozhovore.

Od prvého mája ste sa stali provinciálom verbistov na Slovensku ako to vnímate?

Môžem povedať že ten prvý pocit bol celkom pokojný. Spomínam si na to spolu s určitou bážňou, pretože je to vyjadrenie dôvery zo strany spolubratov, ktorí sú zapojení do toho procesu voľby nového provinciála a zároveň tiež vďakou za dôveru, alebo pocitom väčšej zodpovednosti a za dôveru, ktorú mi prejavil Generálny predstavený tým, že ma menoval za provinciála.

Kto o tom rozhodol, a na základe čoho sa takýto výber verbistov robí?

V našej reholi je ten proces trošku dlhší, má dve kolá. V prvom vyberajú spolubratia v rámci provincie, teda tí, ktorí spadajú do tej do grafickej oblasti,

ktorá tvorí provinciu. V našom prípade je to Slovensko a Česká republika. Navrhujú spolubratov, o ktorých po modlitbe sú presvedčení, že by mohli slúžiť provincii jednak ako provinciálny predstavený a potom ako provinciálna rada. Čiže máme provinciálnu radu: štyria členovia plus provinciál. Tie výsledky sa potom zhromaždia, vytvorí sa z toho akási kandidátna listina, z ktorej potom spolubratia v druhom kole opäť volia, píšú na papier svoju voľbu a to posielajú priamo Generálnemu predstavenému, ktorý potom so svojou radou aj na základe tohto poradného hlasu z provinciálnej voľby rozhodne o tom, kto má byť na ďalšie tri roky provinciálny predstavený, resp. súčasť rady. >>>

• P. Marek Vaňuš SVD s provinciálnymi radcami – zľava: Ján Halama SVD, František Kantár SVD, Marek Vaňuš SVD, Pavol Hudák SVD, Thomas Tulung SVD

To definitívne rozhodnutie sa teda robí v Ríme?

Áno, náš generálny predstavený sídli v Ríme a on so svojou radou, robí rozhodnutie definitívne.

Mnohí sa môžu pýtať, kto to vlastne provinciál je? Tak teda ako to je?

Provinciál je skrátka provinciálny predstavený. Je to v rámci našej rehole ten, ktorý má na starosti určitú geografickú oblasť. Teda spolu bratov, ktorí pracujú v nej. V našom prípade je to Slovensko a Česká republika. Verbistov nás je na tomto území 47 v doživotných sľuboch plus 11 sú vo formácii, čiže zatiaľ v dočasných sľuboch. Takže ide najmä o to, vykonávať administratívnu činnosť. Provinciál je takou spojkou medzi generálnym vedením a jednotlivými spolubratmi. Teda komunikuje jednak zo strany generála ku spolubratom a nejakým spôsobom potom aj opačným smerom. Okrem tejto administratívnej činnosti samozrejme má na starosti aj koordináciu tých jednotlivých činností, ktoré vykonávame ako verbisti na Slovensku a v Česku.

A v neposlednom rade by tam mala byť aj určitá funkcia, ktorá je animačná. To znamená povzbudzovať spolubratov, aby sme to zasvätenie ktoré máme a ktoré sme prijali od Pána, aby sme ho tak verne žili. A aby sme nezostali akýsi vyhorení.

Dá sa teda povedať že provinciál je akýsi šéf provincie rámci Slovenska a Čiech?

Skôr by som povedal, že je to zástupca spolubratov verbistov, čiže pri niektorých príležitostiach zastupuje celú provinciu, je to skôr služba. Aj sám osobne to vnímam ako službu. Tá nesie so sebou určité úlohy, ktoré sa niekedy môžu zdať akýmsi privilegiom, ale je to služba a má to byť o tom, že provinciál má pomáhať spolubratom a celej provincii, aby napĺňala to poslanie, ktoré ako verbisti máme.

Ako to bude so spoluprácou s biskupmi a s konferenciou biskupov?

V rámci Slovenska máme konferenciu vyšších rehoľných predstavených, ktorú tvoria vyšší rehoľní predstavení jednotlivých rehoľí. Táto spolupráca sa ma bude dotýkať. A keďže spoluprácia pracujú aj v rôznych farnostiach na Slovensku aj v Česku, tak v istých momentoch je potrebná aj komunikácia s ostatnými biskupmi ohľadom práce jednotlivých spolubratov vo farnostiach. Zvlášť, keď ide napríklad o presun, doplnenie personálu a podobne.

Čo zahŕňa prácu verbistov? Kde všade vás verbistov môžu ľudia stretnúť?

Hlavné sídlo, provinciálny dom, máme v Nitre na Kalvárii. Tam spravujeme aj farnosť. Potom pôsobíme v Bratislave, kde máme formačný dom, misijný dom v Petržalke a zároveň tam spravujeme tiež farnosť na Daliborovom námestí. Veľmi významnou súčasťou našej misie v Bratislave je správa Univerzitného pastoračného centra v Mlynskej doline. Okrem toho máme ešte misijný dom vo Vidinej pri Lučenci, tento dom je noviciátom Spoločnosti Božieho Slova. Popri tom spravujeme ešte ďalšie 3 farnosti: Terchová, Cerová na Záhorí a Zbrojníky-Kukučínov na juhu stredného Slovenska. V Českej republike pôsobíme v 6 farnostiach a onedlho to bude sedem. Tri resp. štyri sú na Morave, potom je to Kolín, Praha – Uhřetevves a nakoniec Mimoň, to je mestečko severne od Prahy. Naše pôsobenie sa dotýka do značnej miery práve pastorácie, pričom sa usilujeme do toho vnášať aj misijný prvok. Keďže sme misijná rehoľa, tak sa usilujeme jednak pripomínať aj ľudom medzi ktorými pracujeme misijný aspekt celej Cirkvi. Ten je vlastný celej Cirkvi. Každý veriaci kresťan katolík je svojím krstom pozvaný byť aj misionárom. Zároveň pomáhame niekedy získavať aj určitú podporu pre misijné krajiny, v ktorých aj mnohí naši spolubratia pôsobia. Takže to je taký misijný aspekt a súčasne, keďže sme Spoločnosť Božieho Slova, tak sa usilujeme klásť dôraz aj na ohlasovanie Božieho slova. Evanjelizácia, alebo nová evanjelizácia.

Používate skratku SVD. Ako sme povedali – verbisti – to je známe. Čo znamená teda táto skratka SVD?

SVD je skratka názvu našej rehole v latinčine. Societas Verbi Divini. V preklade to znamená Spoločnosť Božieho Slova. Práve z tejto latinskej skratky Verbi Divini – Slova Božieho, vzniklo ľudové pomenovanie verbisti. Teda tí, ktorí sú spojení s Božím slovom. Nemá to nič do činenia s verbovaním, ako si to niektorí na prvé počutie myslia. Je to skôr o tom, že chceme byť tými, ktorí prinášajú Božie slovo svojim životom aj ohlasovaním.

148 rokov pôsobenia verbistov – teraz hovoríme celosvetovo. Približne 80 krajín a takmer šesťtisíc misionárov. To sú tie základné čísla ktoré máme o reholi verbistov. Ako sa na to pozeráte?

Je to určite požehnanie, ktoré nám Pán Boh dal od čias zakladateľa svätého Arnolda Janssena. Už čoskoro, v roku 2025, budeme sláviť 150 rokov od založenia našej rehole. Vznikla malom mestečku v Steyl, v Holandsku. Je to určité požehnanie. Vnímame, že v súčasnosti v Európe, odkiaľ zo začiatku pochádzalo veľmi veľa povolání, je ich dnes už menej.

jasné, on sa vždy snažil dobre preskúmať aj otázky, keď sa mal pre niečo rozhodnúť. Trebárs aj keď mal vyslať misionárov do niektorých krajín, tak si veľmi dobre preskúmal aká je tam situácia. Čo všetko je potrebné. V misiách sám síce nikdy nebol, vedel však, načo môže pripraviť spolubratov. My si na Slovensku pripomíname a slávime 100 rokov prítomnosti verbistov na Slovensku. Rok 1923 - vtedy sme začali pôsobiť na Slovensku. Je to také pripomenutie si toho daru, ktorý sme dostali od Pána. Zdedili sme niečo, čo naši spolubratia dlhé roky tvorili, i keď s tou prestávkou 40 rokov počas komunizmu. Ale s Božou pomocou sa to podarilo obnoviť a dnes stojíme pred novými výzvami, ktoré prichádzajú, ako realizovať tú našu misiu dnes. Možno aj tvárou v tvár menšiemu počtu povolani a ako tomu všetkému čeliť. Takže tie slová svätého Arnolda Janssen súpovzbudením. Jednak dôverovať, rozlišovať a niekedy byť aj odvážny v robení niektorých nových krokov.

Ako sa môžeme my veriaci zapojiť k tej pomoci misiám.?

Myslím si, že predovšetkým je dobré si uvedomiť, že naozaj to povolanie byť misionárom nie je rezervované iba niektorým, ktorí aj fyzicky odchádzajú do misijných krajín. Je to pozvanie, ktoré je vlastné, každému z nás, každému kresťanovi katolíkovi. Svojím krsťtom sme boli poslaní aby sme vydávali svedectvo. Takže uvedomenie si tejto úlohy je tá prvá vec, že sme misionármi. Samozrejme, to neznamenaá hneď ísť a ohlasovať evanjelium slovom, ale ohlasovať ho svojím životom v najbližšom okolí. Vydávať svedectvo o našej viere v Krista. A potom je to aj to duchovné spoločenstvo s celou Cirkvou. Uvedomovať si aj problémy a ťažkosti, možno sa aj aktívne zaujímať o iné krajiny, kde kresťania mnohokrát aj trpia, sú v určitej núdzi. Podľa svojich možností im aj pomôcť: duchovne modlitbou a kto môže, tak aj materiálne na niektoré projekty aj prispieť. ~

Naopak prichádzajú mnohí spolubratia z iných krajín, aby tu pôsobili a istým spôsobom vydávali svedectvo o medzi národnosti a medzi kultúrnosti, ktorá je vlastná Katolíckej Cirkvi. V súčasnosti najviac povolani máme v Indii a Indonézii, takže je to taká vzájomná výmena v rámci Cirkvi aj toho daru, ktorý kedysi niesli misionári do tamtých krajín a dnes možno prichádzajú misionári späť do Európy nám pripomínať, ako žiť vieru dnes.

Zakladateľ, svätý Arnold Jansen, nemecký kňaz, pri posviacke prvého misijného

domu na kázni povedal: „Čo z toho domu bude ešte nevieme, nie všetko, čo chceme sa podarí. Neznechucujme sa jeho skromnými začiatkami. Ak z toho domu niečo bude poďakujeme sa Božej добрote. Ale ak nie, vtedy sa s pokorou bime v prsia a vyznajme - neboli sme hodné tej milosti“. Ako tieto slová vnímate dnes?

Sú to veľmi známe slová nášho Zakladateľa. Mne pripomínajú jeho úžasnú, hlbokú dôveru v Boha. Pretože on išiel do mnohých vecí, ktoré boli nové. Takže mal veľkú odvahu, ale spojenú s dôverou v Pána. Hoci nemal hneď všetko

Misionári verbisti

www.verbisti.sk

„Dôveruj Bohu za každých
okolností.
Či je deň, alebo tmavá noc,
či je obloha zatiahnutá ťažkými
mračnami,
alebo sa slnko milo usmieva.
Odovzdaj sa do jeho rúk.
Myslí to s tebou naozaj dobre.
Keď príde čas, utíši búrku.
U neho si v bezpečí, lebo on sa
o teba stará.“

Sv. Arnold Janssen

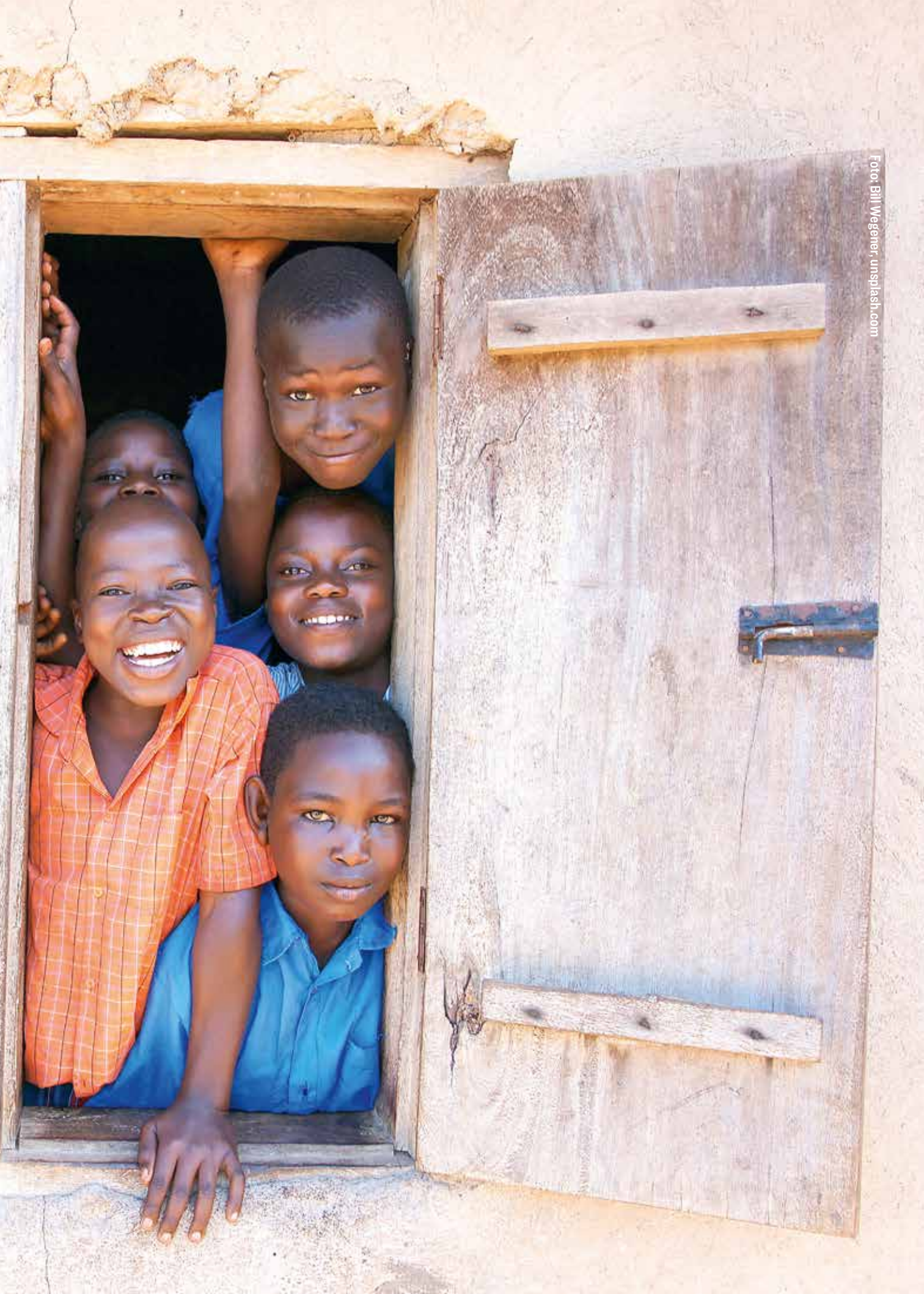

Foto: Bill Wegener, unsplash.com

Na Madagaskar nezabúdajú, hoci Slovensko sa im veľmi páči

■ Text: P. Martin Štefanec SVD

■ Foto: Archív

RANDRIAMISAINA Nambinintsoa Hajaina (Filip) a RAZAFIMAHATRATRA Heriniaina Njarasoa (Josef) sú bohoslovci z Madagaskaru. Rozhodli sa preto, že sa stanú verbistami a tak vstúpili do Spoločnosti Božieho Slova na Madagaskare a časom mali možnosť ísť na misijnú skúsenosť na Slovensko, kde sa učia jazyk a budú pokračovať v štúdiách. Na Slovensko prišli pred 3 mesiacmi a o svoje prvých pocitoch, ale aj Madagaskare rozprávajú v nasledujúcom rozhovore.

RANDRIAMI-SAINA Nambinintsoa Hajaina (Filip)

Ako si sa dostal na Slovensko. Kedy si došiel? Ako vnímate na Madagaskare Slovensko?

Z Madagaskaru som odišiel do južnej Afriky a tam som dostal víza na Slovensko. Po štyri dni som cestoval na

Slovensku. Prišli sme na letisko do Viedne, kde nás čakal páter Johnny, rektor Misijného domu v Bratislave a jeden spolubrat.

U nás som iba počul o Slovensku, ale neskôr som sa začal viac zaujímať o túto krajinu a hľadať si informácie na internete. Preto som sa uchádzal o to, aby som tu mohol prísť na misijnú skúsenosť.

Z akého prostredia pochádzaš? Povedz nám niečo o svojej rodine.

Skončil som strednú školu, po ktorej som sa trochu učil francúzštinu, >>>

• Filip a Jozef prišli na Slovensko z Madagaskaru

vstúpil som k verbistom. Tam som mal nasledujúcu formáciu: propedeutický rok, pastoračný rok, dva roky filozofie, prednoviciát, rok noviciátu a zložil som svoje prvé sľuby. Teraz pokračujem svoju formáciu na Slovensku.

Moja rodina je trochu veľká, mám žijúcich rodičov. Moja mama je učiteľka, a môj otec je dôchodca. Mám dvoch bratov, som najstarší. Ešte študujú, prostredný študuje na univerzite informatiku a najmladší je na strednej škole. Mám babku, tety, ujev, bratrancov, sesternice, synovcov, netere. Skoro všetci bývajú v meste Majunga na severozápade Madagaskaru.

Aké sú tvoje koníčky? Čo Ťa zaujíma?

Rád čítam, spievam, varím. Rád pozorám dokumentárne filmy. Tiež rád hrám volejbal, basketbal, futbal. Niekedy tancujem. Zaujímam sa čo sa deje v spoločnosti, problémy ľudí dnešnej doby.

Ako sa Ti učí slovenčina?

Učím sa slovenčinu doma v Misijnom dome s učiteľkami, cez bežné výrazy a rozprávam s ostatnými.

Čo Ti na Slovensku najviac chýba z toho, čo si mal na Madagaskare?

Úprimne, nič mi nechýba. Ale potrebujem čas na prispôbenie sa. Niekedy mi chýba moja rodina, ale to je normálne. Rozdiel medzi Slovenskom a Madagaskarom vnímam tak, že Madagaskar má krajšiu prírodu ako Slovensko.

Kde si býval? Máš nejaké pracovné zručnosti? Pomáhal si napríklad doma?

Býval som v Meste Majunga na severozápade Madagaskaru. Keď som bol doma, robil som bežné práce ako upratovanie, krmil som hydinu, niekedy som aj varil.

Ktoré miesta si na Slovensku zatiaľ navštívil?

Navštívil som Nitru a často sa prechádzam po Bratislave, kde bývam. Teším sa, že spoznám ďalšie miesta Slovenska.

Ako si dostal dar povolania za misionára a kňaza? Pôsobia u vás verbisti?

Bol som miništrant v našej farnosti a tam sa zrodilo moje povolanie. Chcel by som byť ako náš pán farár, byť duchovným pastierom veriacich. Povolanie sa čiastočne oslabilo, keď som bol na strednej škole, ale neskôr som opäť cítil, že chcem byť kňazom. Hľadal som medzi viacerými rehoľami a najviac ma oslovili verbisti.

Chcel by si na Slovensku pôsobiť ako misionár? Čo Ťa na Slovensku fascinuje?

Áno, je to síce ešte ďaleko, ale chcel by som byť misionárom na Slovensku ak Boh dá. Slovensko je krásna krajina. Fascinuje ma priateľskosť ľudí a to, že som nimi prijatý, tiež príroda tejto krajiny.

RAZAFIMA-HATRATRA Heriniaina Njarsoa (Josef)

Ako si sa dostal na Slovensko. Kedy si došiel? Ako vnímate na Madagaskare Slovensko?

Aby som sa dostal na Slovensko, prešiel som viacerými protokolmi. V októbri som musel ísť do Južnej Afriky, aby som požiadal o víza, lebo na Madagaskare nemáme Slovensku ambasádu. Potom som sa vrátil domov a čakal som na odpoveď z ambasády, celkovo asi päť mesiacov. Keď už prijali moju žiadosť, tak som musel ísť opäť do Južnej Afriky po moje vízum a tak som hneď pokračoval na Slovensko. Konečne som sa dostal na Slovensko a to 20. marca 2023 po dlhom cestovaní z Madagaskaru cez Južnú Afriku, Etiópiu, Viedeň až do Bratislavy. Úprimne, nemal som veľa informácií o Slovensku, keď som dostal menovanie od pátra provinciála. Okrem histórie, ktorú som sa učil v škole. Bol som úplne prekvapený. Odvtedy som začal hľadať

nejaké informácie o Slovensku na internete aj od ľudí, ktorí Slovensko poznajú.

Z akého prostredia pochádzaš? Povedz nám niečo o svojej rodine.

Pochádzam z veľkej rodiny. Moji rodičia stále žijú. Sú farmári. Pestujú najmä ryžu, ktorá je hlavným jedlom na Madagaskare, a aj zeleninu. Mám štyroch bratov a jednu sestru. Ja som tretí. Hneď po strednej škole, gymnáziu, som vstúpil do Spoločnosti Božieho Slova, vo veku 19 rokov. Bol som aspirantom jeden rok. Potom som bol na praxi jeden rok. Počas praxe som býval v centre mládeže, v ktorom bývajú stredoškolskí študenti. Toto centrum patrí verbistom. Keď som skončil prax, tak som študoval dva roky filozofiu. Po filozofii som mal ísť do Kene, podľa programu AFRAM (označenie zóny v rámci SVD), na angličtinu a noviciát, ale kvôli covidu 19 som musel zostať na Madagaskare. Učil som sa angličtinu a mal som noviciát. Bol to mimoriadny noviciát, lebo normálne nemáme túto formáciu u nás. Vždy musíme ísť do inej krajiny v Afrike. Počas noviciátu som dostal menovanie do Slovensko-českej provincie bez toho, aby som si vyberal. Ale z celého srdca som to prijal ako dar od Boha.

Aké sú tvoje koníčky? Čo Ťa zaujíma?

Rád športujem, napríklad futbal, basketbal volejbal, beh,... ale môj obľúbený

šport je futbal. Prechádzka v prírode je tiež mojim koníčkom. Mám rád záhradkárčenie, čítanie a dokumentárne filmy.

Ako sa Ti učí slovenčina?

Keď som vedel, že pôjdem na Slovensko, moja prvá otázka sa týkala jazyka. Vždy, aj teraz počúvam, že slovenčina je ťažká. Báľ som sa. Ale jeden kňaz ma povzbudil slovami: „Ty to dokážeš, neboj sa.“ Odvtedy som sa pripravoval optimisticky. Súhlasím, že je to ťažký jazyk, ale tým to nekončí. Páter provinciál nám v tom čase navrhol učiť sa online počas čakania na vízum. Takže, už doma som sa učil. To mi naozaj pomohlo. Teraz sa stále učím. Ale myslím si, že to ide vpred,

krok za krokom. Každý deň sa naučím niečo nové a rozprávam, aj keď sa stále zajakávam a robím chyby.

Čo Ti na Slovensku najviac chýba z toho, čo si mal na Madagaskare?

Doma je doma. Vždy je tam niečo špeciálne, čo by som nemohol nájsť tu. Ale nemám veľa. Napríklad typické madagaskarské jedlo ako morské plody; aj ľudia s ich úsmevom, ktorí sú veselí napriek ťažkosti v každodennom živote. Ale nie je to veľký problém pre mňa. Cítim sa tu ako doma. Som spokojný s bratmi a kňazmi v komunite, kde som teraz. Boli sme so spolubratom z Madagaskaru srdečne privítaní.

Kde si býval? Máš nejaké pracovné zručnosti? Pomáhal si napríklad doma?

Býval som v hlavnom meste Antananarivo. Má 1,272 miliónov obyvateľov. Ale nebýval som v centre mesta, ale asi 40 km od centra. Je to malá dedina, kde je väčšina ľudí farmármi. Pestujú hlavne ryžu a zeleninu tradičnou metódou. Takže, oblasť poľnohospodárstva mi nie je cudzia. Často, keď som nechodil do školy, pomáhal som rodičom na poli. Hovoriac o pracovnej zručnosti, už rok pretým, ako som sa rozhodol vstúpiť do spoločnosti, som bol predavačom v obchode.

Ktoré miesta si na Slovensku zatiaľ navštívil?

Pár dni po mojom príchode do Bratislavy, som navštívil provinciálny dom v Nitre. Dva mesiace neskôr som bol v Tepličke. Keď som cestoval, prekvapila ma krásna príroda, ktorú som videl. Bolo to úžasné.

Ako si dostal dar povolania za misionára a kňaza? Pôsobia u vás verbisti?

Dlho, už ako malý chlapec som túžil byť kňazom. Ale moji rodičia si mysleli, že to je len detské želanie. No po niekoľkých rokoch táto túžba stále ostala v mojom srdci. Bol čas, aby toto semeno, o ktorom verím, že ho vložil Boh do môjho srdca, rástlo. Ale aký kňaz som mal byť? To bola moja otázka. Naša diecéza už má dosť kňazov. Vtedy mi napadlo byť misionárom. Aj v tom čase v roku 2014, verbisti na Madagaskare oslavovali dvadsať piate výročie. Počul som o nej ako o misionárskej kongregácii. Tak som sa spýtal vo farnosti našej diecézy, kde pracujú verbisti. Takto sa začala moja cesta povolania.

Chcel by si na Slovensku pôsobiť ako misionár? Čo Ťa na Slovensku fascinuje?

Prečo nie? Dúfam, že budem dobre ovládať jazyk a vedieť viac o Slovensku. Tu je tiež vinica, ktorá potrebuje robotníka. Práca vo farnosti s ľuďmi aj rodinami ma fascinuje, lebo mám rád rodinný život a sociálne vzťahy. ~

Pápež vyzdvihol komunitnú a náboženskú dimenziu Africkej edukačnej dohody

■ Text: Zuzana Klimanová

■ Foto: Vatican Media

Pápež František prijal začiatkom júna delegáciu iniciátorov tzv. Africkej edukačnej dohody. „Táto dohoda je novinkou, ktorá vyrastá z dvoch veľkých koreňov: z tradičnej kultúry a z kresťanskej viery. A ako hovorí africké príslovie, „keď sú korene hlboké, nie je dôvod báť sa vetra“, skonštatoval pri stretnutí Svätý Otec. Africká edukačná dohoda je lokálne uplatnenie pápežovho projektu s názvom Globálna edukačná dohoda spusteného v roku 2019. Ide o vôbec prvú kontinentálnu dohodu tohto druhu. Africká verzia je plodom medzinárodného sympózia, ktoré sa uskutočnilo v konžskej Kínšase v novembri minulého roku pod patronátom Konferencie biskupov Konžskej demokratickej republiky. Sympóziu zorganizovali Medzinárodná nadácia pre náboženstvá a spoločnosť a Konžská katolícka univerzita.

„Na výchovu a vzdelávanie dieťaťa je treba celú dedinu“, hovorí tradičné africké príslovie. Svätý Otec zdôraznil práve tento komunitný rozmer výchovy a vzdelávania: „Ide o edukačné spolenectvo, pod ktoré sa v ideálnom prípade podpisujú všetci členovia dediny, pre ktorých úloha sprevádzať každé dieťa nie je výlučnou zodpovednosťou otca a matky, ale všetkých členov komunity. Každý má teda povinnosť podporovať výchovu a vzdelávanie, ktoré je vždy zborovým procesom. Vo vzdelávaní musíme viac riskovať a byť zborom. (...) Tento komunitný rozmer života je dokonale vyjadrený v známom africkom aforizme „Ja som, lebo my sme“.

Druhým rozmerom edukačnej dohody je vertikálny rozmer – teda vzťah s Bohom. Pápež vyjadril nádej, že práve africká verzia dohody prispeje k celkovému obnoveniu tejto dimenzie vo vzdelávaní:

„Ako vieme, niektoré africké národy začali chápať monoteizmus oveľa skôr než mnohé iné civilizácie. Následne sa Afrika s veľkým nadšením otvorila kresťanskému ohlasovaniu a v súčasnosti je kontinentom, na ktorom sa najviac zvyšuje počet kresťanov a katolíkov. Preto sa Africká edukačná dohoda s oprávnenou hrdosťou zakladá (...) aj na hesle: „Ja som, lebo my sme a veríme“. Je tu viera.“

„Vaším najväčším bohatstvom sú mladí ľudia“, zdôraznil pri stretnutí Petrov nástupca pripomínajúc, že Afrika je najmladším kontinentom sveta. „Duch Svätý hovorí aj cez nich“, dodal Svätý Otec

a prítomných vyzval načúvať mladým a investovať do ich vzdelávania tie najlepšie energie. Osobitne odporúčal zamerať sa na vzrast kvalifikovanosti a na formovanie učiteľov.

„Na Afriku hľadíme s veľkou dôverou, pretože má všetko, čo potrebuje na to, aby bola kontinentom schopným určovať budúce smery. Nemám na mysli len veľké nerastné bohatstvo, hospodársky pokrok a postup v mierových procesoch, myslím predovšetkým na edukačné zdroje: na hodnoty tradičnej africkej výchovy a vzdelávania - osobitne pohostinnosť, prijatie, solidarita, sú hodnoty, ktoré dokonale zapadajú do Edukačnej dohody. Kresťanstvo si osvojuje tú najlepšiu časť každej kultúry a pomáha očisťovať to, čo nie je autenticky ľudské, a teda ani božské.“

Svätý Otec pri stretnutí spomenul aj niektoré africké osobnosti: Nelsona Mandelu, ktorý považoval vzdelávanie za najmocnejší nástroj potrebný na zmenu sveta, ale aj tanzánskeho katolíckeho politika, ktorý je v procese blahorečenia - Božieho služobníka Juliusa Nyerereho, ktorý dokázal v krajine naštartovať edukačné politiky.

Ešte pred udelením apoštolského požehnanja pápež iniciátorov Africkej edukačnej dohody zveril pod ochranu Panny Márie – Matky Afriky. ∞

Kňaz raz za rok? Budúcnosťou kresťanstva v bolívijských Andách sú deti

■ Text a foto: ACN

Deti a mladí sú budúcnosťou svojich rodín, krajín, i našej Cirkvi. V Pápežskej nadácii ACN - Pomoc trpiacej Cirkvi preto kladú dôraz na projekty určené na rozvoj a vzdelávanie detí aj v tých najodľahlejších častiach sveta. V bolívijských Andách sa nachádza prelatura Corocoro. Pozostáva z roztrúsených „osád“. Tie majú aj tisíce obyvateľov a spolu tu žije až 290 000 ľudí. No až 80 % z nich žije v extrémnej chudobe. Kňaz môže väčšinu z nich navštíviť iba jeden-dva krát za rok. Je to preto, že o 27 farností sa stará iba 17 kňazov. Každá farnosť pozostáva až z 80 malých miest - neraz ťažko dostupných. Katechéto, ktorí by mohli tamojších ľudí pripravovať na krst alebo prijatie iných sviatostí, je tiež nedostatok. A sekty sa šíria rýchlo. Biskup Pascual Limachi Ortiz sám pochádza z domorodého etnika Aymara, ku ktorému patrí aj väčšina obyvateľov prelatury. V nádeji na lepšiu budúcnosť regiónu sa začal venovať hlavne pastorácii mládeže. V roku 2021 začal vďaka pomoci nadácie ACN realizovať vzdelávací program zameraný na vzdelávanie mladých ľudí vo viere. Keďže bol mimoriadne úspešný, plánuje v iniciatíve pokračovať a chce ju ešte rozšíriť. Biskup Ortiz napísal: „V súčasnosti vidíme, že je nevyhnutné neprestávať v práci

s mladými, ktorí sú v našej spoločnosti najzanedbávanjšou skupinou. Máme veľký záujem, aby sa naša práca mohla rozvinúť aj v tých farnostiach a oblastiach, kde sme doteraz neboli zastúpení. Chceli by sme zvýšiť počet účastníkov programu, a potrebujeme intenzívne a kvalitne vyškoliť určitý počet mladých ľudí, ktorí sa stanú vedúcimi skupín. Zároveň je pre nás veľmi, naozaj veľmi dôležité zamerať sa na pastoráciu povolání.“

Projekt sa orientuje na mladých ľudí vo veku od 15 do 29 rokov – tí tvoria 28 % z celkového počtu obyvateľov prelatury, čiže ide až o 87 000 osôb. Vzdelávací program pozostáva z kurzov na rôzne témy: Sväté písmo,

sviatosti, kresťanské hodnoty či morálka. Okrem nich sú jeho súčasťou duchovné cvičenia, obnovy a stretnutia mládeže. Vyžadujú si nielen pracovné materiály, ale aj výdavky na cestovanie, ubytovanie a stravovanie účastníkov. „Radi by sme spolu s vami podporili biskupa Ortiza a tento hodnotný program, na vzniku ktorého sme sa podieľali. Veríme, že významne prispieva k výchove vo viere a pastorácii povolání v mimoriadne chudobnom regióne Bolívie. Ďakujem, že nám pomáhate starať sa aj o deti a mladých na celom svete. Mimoriadne nám záleží na tejto časti našej misie,“ napísal Miroslav Dzurech z ACN - Pomoc trpiacej Cirkvi. ~

Kardinál Marengo: Pápežova návšteva v Mongolsku je povzbudením

■ Text: Deborah Castellano Lubov - Vatican News

■ Foto: Lightscape, unsplash.com, Vatican Media

Kardinál Giorgio Marengo, apoštolský prefekt Ulánbátaru, v rozhovore pre Vatican News vyjadruje radosť z oznámenia apoštolskej návštevy pápeža Františka v Mongolsku, ktorá sa uskutoční od 31. augusta do 4. septembra, a nazýva ju „veľkým povzbudením“ pre misionárov a veriacich tejto východoázijskej krajiny. Prítomnosť nástupcu svätého Petra v Mongolsku bude „skutočným povzbudením pre všetkých veriacich a misionárov“ a vzbudí pocit „hlbokej radosti a milosti.“ Kardinál Giorgio Marengo, apoštolský prefekt Mongolska, vôbec prvý kardinál v tejto krajine, v rozhovore pre Vatican News vyjadril radosť zo sobotňajšieho oznámenia, že pápež František uskutoční apoštolskú cestu do tejto východoázijskej krajiny koncom tohto leta. Matteo Bruni, riaditeľ Tlačovej kancelárie Svätej stolice, v sobotu vydal toto oficiálne oznámenie: „Na základe pozvania prezidenta Mongolska a cirkevných predstaviteľov krajiny pápež František uskutoční apoštolskú cestu do Mongolska od 31. augusta do 4. septembra tohto roku.“ Riaditeľ tlačového úradu dodal, že program návštevy a ďalšie podrobnosti budú zverejnené v najbližších

týždňoch. V auguste 2022 pápež František vymenoval kardinála Marenga za vôbec prvého kardinála v krajine, čím naznačil svoju blízkosť k menej ako 1 500 katolíkom v celom Mongolsku. V rozhovore kardinál narodený v Taliansku, ktorý slúži malej mongolskej katolíckej komunite od roku 2001, hovorí o význame nadchádzajúcej apoštolskej návštevy pápeža Františka, ktorá bude historicky prvou pápežskou cestou do krajiny. Hovorí tiež o katolíckej komunite v krajine, o vzťahoch medzi kresťanmi a inými náboženstvami a o svojich očakávaniach od pápežovej návštevy.

Kardinál Marengo, ako vnímate apoštolskú návštevu pápeža Františka v Mongolsku? Aký význam má táto cesta?

Má veľký význam! Predovšetkým vítame toto oficiálne potvrdenie s hlbokou radosťou a ako akt milosti. Už som dostal niekoľko nadšených správ od mnohých ľudí, tu v Mongolsku, ale aj z celého sveta. Mnohí hovoria: „Aké dobré správy!“ A je to skutočne dobrá správa. Táto cesta je veľmi dôležitým znamením pre Cirkev v Mongolsku, znamením starostlivosti a blízkosti Svätého Otca k našim mladým a mladým spoločnostiam. Túto blízkosť sme si uvedomovali už predtým, pretože pápež vždy prejavoval osobitnú pozornosť perifériám sveta ako osobitným miestam svedectva. Ale prítomnosť nástupcu svätého Petra po našom boku je skutočným povzbudením pre všetkých veriacich a misionárov.

Povedzte nám niečo o spoločstve, ktoré privíta pápeža.

Apoštolská prefektúra v Ulánbátare (ktorá pokrýva celé územie krajiny) má asi 1 500 miestnych

katolíckych veriacich plus niekoľko cudzincov, ktorí sú tu pracovne alebo na diplomatických misiách. Misionársku komunitu tvorí 75 misionárov zastupujúcich 10 rehoľných kongregácií a 27 národností. Je to skutočne medzinárodné a veľmi rôznorodé spoločenstvo. Celkovo tu pôsobí 29 kňazov (z toho dvaja miestni), 36 rehoľníčok, šesť nevyvážených rehoľníkov a traja laickí misionári. Je tu 9 oficiálne registrovaných bohoslužobných miest. Väčšina misijnej činnosti má podobu projektov na podporu humanity, ktoré sprevádza aj kultúrny výskum a medzináboženský dialóg. Zosnulý otec Stephen Kim Seong-hyeon, ktorý minulý týždeň náhle zomrel vo veku iba 55 rokov, sa mi často zveroval, keď sníval o možnej návšteve Svätého Otca, že toto bude pravdepodobne jediný prípad konkrétnej cirkvi, kde sa každý člen môže osobne stretnúť so Svätým Otcem. Spolu s ním sme uvažovali, či by možno nebolo možné zahrnúť všetkých veriacich na jednu skupinovú fotografiu s pápežom Františkom.

Cirkev v Mongolsku je chudobná a malá cirkev, je nás málo a máme málo prostriedkov. Ale v malých spoločenstvách je obzvlášť silný zmysel pre vzájomnú starostlivosť a putá, ktoré sa vytvárajú medzi ľuďmi, sa vyznačujú povznášajúcim zmyslom pre pravdu a autentickosť. To znamená, že napríklad bratská náprava je veľmi spontánna, pretože ľudia chcú jeden pre druhého to najlepšie! V tom je niečo podobné ako v prvotnej cirkvi. Čo však neznamená, že tu nie je zmysel pre históriu. Formálne sa Cirkev v Mongolsku zrodila v posledných rokoch, ale v rýchlo sa meniacom svete a v krajine s dlhou históriou, v ktorej možno v určitých obdobiach nájsť stopy prítomnosti kresťanov. Ľudia, ktorí k nám prichádzajú zvonku, sú často poznačení akousi duchovnou sviežosťou. Ako misionár, ktorý v tejto cirkvi slúži už približne 20 rokov, môžem o tejto sviežosti svedčiť.

Kresťania sú v Mongolsku menšinou. Aké sú vzťahy s inými náboženstvami?

Táto cesta je veľmi dôležitým znamením pre Cirkev v Mongolsku, znamením starostlivosti a blízkosti Svätého Otca k našim mladým a mladým spoločenstvám.

Medzináboženské spolužitie je dedičstvom, ktoré siaha do dávnych čias a má korene v tolerantnej politike mongolského chána [panovníka z 13. storočia]. Kresťanstvo bolo známe a praktizované už okolo roku 1000 a my by sme chceli v tejto starobylej tradícii pokračovať. Minulý rok sme oslávili prvých 30 rokov účinnej prítomnosti Katolíckej cirkvi v dnešnej krajine. Medzináboženský dialóg je súčasťou evanjelizácie, ani nie tak ako stratégia, ale ako prostriedok svedectva o Cirkvi. Medzináboženský vzťah je ako priateľstvo, príbeh vždy založený na vzájomnej dôvere a budovaný v priebehu času. Ide o spoločné žitie, spoločné krácanie. Pojem menšiny pochádza z vonkajšieho pozorovania, ale tu ľudia v týchto podmienkach neuvažujú. Skôr premýšľajú o tom, ako žiť vo vernosti evanjeliu každý deň.

Aké ovocie, ako dúfate, prinesie prítomnosť Svätého Otca v Mongolsku a Ázii?

Je dôležité, aby sa Mongolsko stalo vo svete známejším práve pre svoje kultúrne a náboženské bohatstvo a tiež pre svoju históriu. Návšteva Svätého Otca určite pomôže vyzdvihnúť krásu tejto krajiny a ušľachtilosť jej obyvateľov, strážcov veľmi hlbokých tradícií, ktoré vždy charakterizovali tento región Ázie. Pre malú katolícku komunitu bude určite osobitným darom milosti myslieť na tichú a plodnú prácu toľkých misionárov, ktorí obeťovali svoj život pre evanjelium a pokračujú v ňom, ďaleko od pozornosti, len pre dobro ľudí, ku ktorým boli poslaní. Dúfam, že táto cesta bude znamenať ďalší krok v budovaní vzťahov dôvery a priateľstva, v ktorých sa žije a svedčí o evanjeliu. ~

Moje poslanie – Misia v Charite Olomouc na Svatom Kopečku.

■ Text: Sr. Viera Klabníková SSPS

■ Foto: Archív sr. Viery

Milí čitatelia Hlasov,
Milí dobrodinci!
Na úvod chcem srdečne
pozdraviť všetkých, ktorí
odoberajú a čítajú časopis „Hlasy“. Vo-
lám sa sr. Vianneya, patrím do Misijnej
Kongregácie Služobníc Ducha Svätého.

Chcela by som sa s vami podeliť
s mojou novou skúsenosťou a misiou
na Morave. V Charite Olomouc som
začala pracovať 1.8.2022. Mohla som
si vybrať prácu priamo v meste Olo-
mouc, alebo v jeho časti Svatý Kope-
ček, v azylovom dome s názvom „Dom
svätej Anežky“. Rozlišovala som, čo si
mám vybrať. Nakoľko máme komu-
nitu v Přerove, zvažovala som i do-
chádzku. Ako som vstúpila do Domu
sv. Anežky, moje srdce povedalo: „tak
toto bude tvoje nové miesto“.

Dom sv. Anežky je na pútnickom
mieste, na Svatom Kopečku. Pre mňa
to bola radosť. Nikdy by som si nebola
pomyslela, že raz tu budem aj praco-
vať. Tento Dom je pomenovaný podľa
sv. Anežky českej, ktorej pamiatku
slávime 13.11. Bola princeznou a dcé-
rou českého kráľa Přemysla Otakara.
Niekoľkokrát bola zasnúbená, zvolila
si však život v chudobe. V Prahe za-
ložila nemocnicu sv. Františka, siro-
tinec a útulok pre chudobných. Bola
zakladateľkou prvého kláštora klari-
siiek v Čechách. Svätorečil ju sv. Otec
Ján Pavol II a pri tejto príležitosti o nej
povedal: „Sýtila hladných, ošetrovala
nemocných, starala sa o zoslabnutých,
povzbudzovala bezradných, šírila po-
koj a zmierenie, dodávala útechu, pri-
nášala novú nádej“. Týmto vzorom

sa riadi i náš azylový Dom sv. Anežky.
Slúži klientom so zníženou sebestač-
nosťou, ktorí nemajú možnosť zaistiť
si bývanie a potrebujú pomoc druhej
osoby. Je tu i opatrovateľská služba.
Cieľom služby je poskytovať odbornú
pomoc v sociálnych otázkach a mo-
tivovať klientov k aktívnemu rieše-
niu sociálnej situácie. Smerujeme tak
k naplneniu ich osobných cieľov. Mo-
jou úlohou pracovníka v sociálnych
službách je byť k dispozícii klientom,
ktorí sú odkázaní na pomoc, napr. pri
obliekaní, podávaní kávy, tiež zabezpe-
čovať chod domu, služby pre potreby
klientov - akýsi druh recepcie, mám
stále otvorené dvere kancelárie. Služ-
ba je rôznorodá: prijímanie platieb za
ubytovanie a poskytovanie služieb, pe-
dikúra, manikúra (nakoľko mám na to
kurz)...Som vďačná Charite, ktorá mi
za podpory dobrodincov zakúpila ši-
jaci stroj Lada, a tak môžem klientom
opravovať bielizeň. Avšak celá moja
práca by nemala cenu, ak by nebola
sprevádzaná úsmevom, pochopením,
prijatím klientov s ich obmedzeniami
a ťažkosťami. Naši klienti sú buď bý-
valí bezdomovci alebo sa ocitli v ťaž-
kej rodinnej situácii. Niektorí sú po
úrazoch, haváriách, nemajú rodinné
zázemie, alebo ich rodina navštevuje
veľmi zriedka. Práve preto som im na-
blízku, keď potrebujú vypočuť, alebo
povzbudiť. Obyvateľov Domu sv. Anež-
ky je asi 30 – muži i ženy – a každý má
svoj príbeh. Spoločne však chceme vy-
tvárať „domov“, kde je každý prijatý
a rešpektovaný ako Bohom milovaný
a jedinečný.

Ako som už na začiatku uviedla,
Svatý Kopeček je pútnické miesto, tak
mám možnosť zúčastniť sa sv. omše.
Ponúkam túto možnosť i klientom,
a tak sa ku mne občas pripojí jedna
pani, ktorá je po havárii, ak jej to zdra-
votný stav dovolí. Pomohla som jej
s rozcvičovaním a pomaly sa odvážila
s oporou i chodiť. Sú to malé krôčiky,
ale tak veľmi potrebné pre jej život.

Deň detí v Misijnom dome sv. Arnolda Janssena

Dňa 10.6.2023 sa slávil deň detí v Misijnom dome sv. Arnolda Janssena. Začalo sa sv. omšou o deviatej hodine. P. Tomáš Baleja SVD sa deťom prihovril v kázni biblickým príbehom o Tobiášovi, keďže pripadlo liturgické čítanie z knihy Tobiáš. Ako obetný dar priniesli deti napr. melóny, hrozno, či jahody. To slúžilo na spoločné doobedné občerstvenie. Na deti po sv. omši čakali animátorky, ktoré im dali kartičky s kolónkami desiatich stanovišť. Deti sa rozbehli do areálu misijného domu, aby plnili rozličné úlohy a získavali podpisy. Následne si spoločne zatancovali Erko tance a hlavný moderátor Erik Forgáč uviedol aktivitu – bubliny. Deti si tak precvičili svoju motoriku a vytvárali obrovské bubliny. Keď prišiel čas obeda, ukázalo sa ovocie poctivej práce kuchárook pod vedením sr. Vianey – také množstvo palacinek, že ich nebolo možné spočítať. Veríme, že deti aj rodičia odišli domov obohatené z tohto spoločného stretnutia. •

Tu som pochopila, čo vlastne „Charita“ znamená. Je to jedna veľká rodina, ktorá má spoločný cieľ: pomáhať ľuďom na okraji spoločnosti, šíriť lásku a dobro tam, kde sa to zdá nemožné.... Práve do takýchto situácií vstupuje Boh, aby nám ukázal nové cesty, smeru, lebo On je nekonečná Láska.

Rada by som týmto chcela poďakovať Vám všetkým, ktorí pracujete

s ľuďmi odkázanými na pomoc iných, či už na Charite, alebo v iných oblastiach. Budem vám vyprosovať Božie požehnanie, silu, veľa lásky a odvahu vždy znovu začínať.

Všetko s Ním ~

V modlitbe s vami spojená vďačná Sr. Vianeya, Anna Gajdošová SSpS

Hojenie zranených vzťahov

Kniha na pokračovanie: časť XI.

■ Text: Martin H. Padovani

■ Foto: Jacek Gniadek SVD

Najdôležitejší vzťah

Jadro Ježišovho učenia sa dá zhrnúť do verša: „Miluj Boha a blížneho ako seba samého.“ Toto posolstvo udáva tón Ježišovmu učeniu, ktoré sa v podstate týka vzťahov. V tom sa stretáva zdravá psychológia s Ježišovým učением a nie je medzi nimi žiadne protirečenie. Kresťania sa niekedy sústreďujú na lásku k Bohu a blížnemu, menej pozornosti venujú Ježišovmu prikázaniu, aby milovali seba samého. Avšak podľa Písma to má rovnakú cenu. Vlastne najdôležitejším vzťahom, ktorý máme, je náš vzťah k sebe. Milovať seba je nutné, ak túžime milovať blížnych a Boha. Aký je tento náš vzťah k sebe, taký je náš vzťah k druhým – a k Bohu.

Ak nevychádzame so sebou, ak nie sme so sebou spokojní, ak si neveríme, ak nie sme so sebou zmierení, ako môžeme vychádzať s druhými? Keď náš vzťah k sebe samým nie je zladený, strácame pocit vyrovnanosti a hranice v rámci iných vzťahov. Zdravá sebaláska pôsobí ako vnútorný kompas, ktorý nás udržiava, aby sme v našich vzťahoch mierili správnym smerom.

Ťažkosti so sebou a manželské ťažkosti

Jednou z najbežnejších, avšak často nepozorovaných príčin manželských ťažkostí je nedostatok

sebalásky u jedného z partnerov alebo aj u oboch. Zničiť a zachovať si ustálenosť v hneve, nezhodách a neľúbosti, ktorá pramení z druhého partnera, si vyžaduje určitú mieru sebalásky. Po rozvoze, keď sa prach usadí a právnici sú vyplatení a keď obviňovanie ustane (pokiaľ ustane), rozvedení si azda budú schopní uvedomiť, že ich manželstvo stroskotalo, „lebo som neuspel v primeranej láske k sebe“. Rovnako aj druhý pokus o manželstvo sa dostane do veľkých ťažkostí, ak osoba, ktorá už zlyhala v prvom manželstve, nerozvinula lásku k sebe.

Ak nevychádzame so sebou, ak nie sme so sebou spokojní, ak si neveríme, ak nie sme so sebou zmierení, ako môžeme vychádzať s druhými?

Milovať seba značí poznať svoje problémy a prevziať za ne zodpovednosť – problémy ako nerozriešené konflikty, zanedbanie rozvoja alebo nedostatok šťastia. To je kľúč k tomu, aby vzťah fungoval. Jedinou osobou, ktorú vôbec môžem začať meniť, som ja sám, s tou možnosťou, že potom môžem byť schopný ovplyvniť druhého, aby sa zmenil. Prelomiť nezdravé modely spolužitia vo vzťahu neznamená pokúšať sa zmeniť druhého alebo ho obviňovať, ale skôr využiť

odvahu a energiu, ktorá vyvierá z nášho srdca, aby som dal do poriadku svoje vlastné správanie.

Počas dlhých rokov som videl, ako sa vzťahy, najmä manželské a rodinné, zlepšili, pretože jedna osoba bola ochotná sa zmeniť. Veľa času a energie sa premrhá, keď sa pokúšame zmeniť jeden druhého. Prečo nevyužiť svoju energiu na zmenu seba miesto toho, aby sme sa usilovali zmeniť druhého? Avšak to neznamená poddať sa, stratiť vlastnú identitu alebo sebaúctu, ale naučiť sa reagovať na druhého a zaobchádzať s ním zrejmým a primeraným spôsobom. Keď odpovieme druhej osobe rozumne, ovládame sa. Keď však na

zámeno „ja“, aby ma nepovažovali za egoistického.

Potrebujeme pochopiť rozdiel medzi sebaláskou a sebeckosťou. Osoba so zdravou sebaláskou má zo seba dobrý pocit, stará sa o seba všemožným spôsobom, má sebaúctu a berie zodpovednosť za svoj život, napriek tomu je schopná sústrediť sa na druhých a byť s nimi v spojení. Sebaláska znamená byť schopný vytvoriť rovnováhu a hranice medzi sebou a druhými a tak si pestovať osobnosť a dobré vzťahy. Keď si je osoba vedomá svojej osobitosti a cení si ju, má možnosť úspešne sa dať do vzťahu s iným jednotlivcom a dovolí inej osobe, aby bola osobitou.

Osoba, ktorá je sebastredná a sebecká, nemá zo seba dobrý pocit; skôr je posadnutá sebou a otázkami týkajúcimi sa seba. Má problém sústrediť sa na druhých či spájať sa s nimi. Takáto osoba nevytvorí hranice pri styku s druhými, lebo jej vlastná predstava o sebe je upätá na svoje vlastné ja. Takejto osobe chýba schopnosť vstúpiť do vzťahu s druhými, pretože nedokáže druhú osobu náležite vidieť ani počuť.

Prv než môžeme uplatňovať sebalásku, musíme bezvýhradne prijať zásadu, že milovať seba je vskutku najdôležitejší milostný vzťah, aký máme. Len čo tomu uveríme, dokážeme byť otvorení rozvoju schopností, ktoré sú určujúce, aby sme sa milovali. Sebaláska si vyžaduje tvrdú prácu, rozhodnosť, výchovu, pravdivosť a múdrosť, ktorá pochádza zo skúsenosti pokusu a omylu. Všetko to spája pojem sebalásky so skutočnosťou sebalásky, ktorej uplatňovanie je umením.

Na nasledujúcich stranách širšie pohovorím o týchto vlastnostiach zdravej sebalásky:

- » je náročná;
- » je ťažká;
- » vyžaduje si disciplínu;
- » vyžaduje objavenie našej minulosti;
- » vyžaduje vlastnú oddanosť byť sám sebou. ~

druhého zareagujeme neprimerane, strácame sebakontrolu; vlastne ten druhý nás ovláda. Veľmi dobre to vyjadruje *Modlitba za vyrovnanosť*:

*Pane,
daj mi vyrovnanosť prijať veci, ktoré nemôžem zmeniť,
odvahu zmeniť veci, ktoré môžem zmeniť,
a múdrosť, aby som vedel odlíšiť jedny od druhých.*

V tom spočíva vnútorný pokoj a šťastie, ktoré vyplýva z potešenia a spokojnosti so sebou. Keď sme urobili v danej situácii všetko, ako sme najlepšie vedeli, potom či sme uspeli alebo nie, či druhá osoba nám odpovie

pozitívne alebo negatívne, či sa veci zlepšia alebo zhoršia, budeme spokojní s vlastným správaním a zmierení so sebou. To je ovocie milujúceho vzťahu so sebou.

Mnohí ľudia nechápu význam zdravej sebalásky. Boja sa rozprávať o tom, že sa majú radi, pretože si myslia, že by ich druhí mohli považovať za sebeckých alebo egocentrických. Necítia sa príjemne pri myšlienke na lásku k sebe. Lásku k sebe sa niekedy zamieňa so sebeckosťou, sebastrednosťou a narcizmom. Ako deti nás učili, že je chybné, ba hanebné, ak o sebe hovoríme sebaisto. Pamätám sa, že mi povedali, aby som nepoužíval príliš často

Misijná krajina Madagaskar

■ Text: Zuzana Klimanová – Vatikán

■ Foto: Zdislaw Grad SVD

V Malgašoch sa mieša krv Indonézie a Afriky

Madagaskar je najväčší ostrov Afriky a zároveň štvrtý najväčší ostrov na svete. Hlavným mestom tejto takmer 24-miliónovej krajiny je Antananarivo s viac než tromi miliónmi obyvateľov. Oficiálnymi jazykmi sú malgaština, ktorá je veľmi podobná indonézskemu jazyku, a francúzština. Prví obyvatelia boli pravdepodobne indonézskeho a malajského pôvodu, k nim sa neskôr pridali i príslušníci afrického kmeňa Bantu.

Dominantná skupina obyvateľstva označovaná ako Malgaši pozostáva z 18 hlavných etníc, nazývaných „18 kmeňov“. Horské etnické skupiny sa vyznačujú mongoloidnými rysmi a svetlejšou farbou pleti, zatiaľ čo pobrežné skupiny sú viac premiešané s prisťahovalcami z Afriky, a nesú teda typické africké rysy.

Malgaši sú teda miešancami prisťahovalcov z Ázie (najmä z Bornea a ďalších ostrovov Indonézie) a z Afriky. Svedčí o tom aj osobitná muzikalita, v ktorej dominuje melodika Indonézie ovplyvnená rytmiami Afriky. Z hľadiska náboženstva, viac než 50% obyvateľstva ešte stále vyznáva tradičné kultu. Katolíkov je tu 35%, moslimov 7%.

Na ostrove sa preslávil aj Slováč Móric Beňovský

Ostrov v 10. storočí objavili Arabi, ktorí tu neskôr založili sultanát. Ako prví Európania objavili Madagaskar Portugalci v roku 1500. V 17. storočí prišli aj Briti a Francúzi. Do dejín ostrova sa koncom

18. storočia zapísal aj cestovateľ, dobrodruh a moreplavec slovenského pôvodu Móric Beňovský.

Toho si podľa jeho denníka v roku 1776 miestni kmeňoví náčelníci zvolili za kráľa Madagaskaru, keď pôvodne prišiel na ostrov z Francúzska. Ešte v tom istom roku sa však vrátil do Paríža. V roku 1785 po druhýkrát pristál na Madagaskare, tentokrát ako zástupca Anglicka. V roku 1786 zomrel v boji po útoku francúzskeho námorníctva. Na ostrove je aj pochovaný.

Madagaskar sa v roku 1885 stal francúzskym protektorátom. V roku 1960 získal nezávislosť a jeho prvý prezident Philibert Tsiranana vládol autoritárskym spôsobom viac než desaťrocie. Moderné dejiny Madagaskaru sú plné zvrátov a nepokojov. Poznačila ich napríklad i socialistická vláda prezidenta Ratsiraku, ktorý v roku 1977 nastolil vládu jedinej strany s výrazne prosovietskou orientáciou.

Od získania nezávislosti krajina prešla štyrmi obdobiami, zakaždým s novou ústavou. Od roku 1992 bola oficiálne spravovaná ako konštitučná demokracia zo súčasného hlavného mesta Antananarivo. Ludovým povstaním proti prezidentovi Ratsirakovi v roku 2009 sa začalo tzv. prechodné obdobie, ktoré vyústilo do slobodných volieb v roku 2013. Súčasným prezidentom je Andry Rajoelina, zvolený v roku 2018.

Každé druhé dieťa je podvyživené

Madagaskar patrí k najchudobnejším krajinám sveta. Jeho ekonomika je založená na vývoze

poľnohospodárskych, ťažobných a textilných produktov – je napríklad prvým v produkcii vanilky. Dôležitým zdrojom je aj turizmus. V roku 2005 bol Madagaskar odpustený zahraničný dlh rovnajúci sa 30-násobku hrubého ročného domáceho produktu.

Madagaskar je krajinou s rozšírenou chudobou obyvateľstva. Každé druhé dieťa tu trpí chronickou podvyživosťou. Krajina tiež zápasí s infekčnými ochoreniami ako je lepra, na ktorú sa tu ešte aj v súčasnosti umiera. V roku 2017 sa tu objavili i početné prípady pľúcneho moru. Podľa údajov FAO – Organizácie spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo patrí Madagaskar spolu s Ugandou a Stredoafričkou republikou ku krajinám s najväčším zhoršením podvyživy za posledných desať rokov.

Ďalším problémom je veľmi rozšírená a vzrastajúca korupcia. Tá je

dôvodom nefungujúcej justície. Sociálnou nespravodlivosťou výrazne trpia aj deti: vykorisťovaných pri detskej práci je približne milión maloletých a veľmi rozšírená je tu aj detská prostitúcia, živá sexuálnym turizmom. K ťažkým ekonomickým a sociálnym podmienkam sa pripájajú aj prírodné katastrofy, akou bol tohtoročný cyklón, ktorý podobne ako Mozambik krajinu postihol v marci 2019.

V počiatkoch boli francúzski misionári vyvraždení

Kresťanstvo sa na Madagaskar začalo dostávať v 16. storočí, keď sem prichádzajú dominikáni a za nimi jezuiti a lazaristi - vincentíni. Začiatky evanjelizácie neboli ľahké, v roku 1674 boli na ostrove zabíjajú všetci francúzski misionári. V prvej polovici 19. storočia, keď na Madagaskar vstupujú i protestantské

cirkvi, začínajú nové protikresťanské prenasledovania.

Slobodná evanjelizácia sa začala po roku 1869, keď sa tamojšia kráľovná Ranaivalona obrátila na protestantskú vieru. Odvtedy sa tu začína šíriť anglikanizmus i iné protestantské prúdy a opäť tu začínajú pôsobiť jezuiti a ďalšie mužské i ženské rehole.

Pokiaľ ide o cirkevnú štruktúru, v roku 1841 bola na Madagaskare zriadená apoštolská prefektúra a v rokoch 1896-98 sa z nej sformovali tri apoštolské vikariáty. Madagaskar má v súčasnosti celkovo 5 metropolitných arcidiecéz a 17 sufragánnych diecéz. Pápež František tu v roku 2018 zriadil novú sufragánnu diecézu.

Prví kňazi z radov Malgašov boli vysvätení v roku 1925. Z nich bol v roku 1939 vysvätený prvý domorodý biskup. Krajina má i svojich kardinálov,

naposledy v roku 2018 bol kreovaný kard. Désiré Tsarahazana.

Diplomatické vzťahy so Svätou stolicou nadviazal Madagaskar v roku 1966. Prvým pápežom, ktorý zavítal na Madagaskar, bol sv. Ján Pavol II. V roku 1989 tu blahorečil domorodú obyvateľku Viktóriu Rasoamanarivo (1848-1894), ktorá je vôbec prvou blahoslavenou Malgaškou. Druhého blahoslaveného domorodého pôvodu získala tunajšia Cirkev v roku 2018 – je ním Lucien Botovasoa (1908-1947), učiteľ a člen Františkánskeho svetského rádu, ktorý bol zabitý pre vieru v roku 1947.

Medzi kanonizovaných madagaskarských mučeníkov z radov zahraničných misionárov patrí aj sv. Jacques Berthieu (1838-1896), jezuita pôvodom z Francúzska. Členom rehole jezuitov bol aj známy bojovník proti lepre, poľský misionár bl. Jan Beyzym (1850-1912).

Cirkev vidí poklad v deťoch a mladých

Kresťania na Madagaskare predstavujú zhruba polovicu obyvateľstva. Ako sme spomínali, katolíkov je tu 35%, približne pätinu obyvateľstva tvoria protestanti. Je tu však silná prítomnosť tradičných kultov a vzrastajúci počet moslimov, tvoriacich okolo 7%.

Na Madagaskare pôsobia početné rehoľné spoločnosti, ktoré sa venujú predovšetkým oblasti vzdelávania, zdravotnej pomoci a charitatívnej činnosti, keďže Madagaskar je jednou z najchudobnejších krajín sveta a úroveň života jeho obyvateľov je horšia než vo väčšine krajín subsaharskej Afriky.

Osobitnú pozornosť venuje miestna Cirkev deťom a mladým, keďže podmienky ich života sú skutočne dramatické. Zameriava sa aj na ich náboženskú formáciu i formáciu katechéto. V pastorácii mladých má miestna Cirkev úspech s Národným svetovým dňom mladých. Účastníkom posledného ročníka 2018 osobitne pozdravil prostredníctvom videoposlstva pápež František. Na Madagaskare majú dokonca i deti svoj Deň >>>

malgašských detí, ktorý Cirkev organizuje od roku 2013.

Na Madagaskare je silným prostriedkom evanjelizácie rozhlas. Každá z 22 diecéz tu má svoju rozhlasovú stanicu. Najpočítavnejšou stanicou ostrova je Rádio Dona Bosca, ktorú založili saleziáni.

V roku 2017 Madagaskar slávil 50 rokov od nadviazania diplomatických vzťahov so Svätou stolicou. Pri tejto príležitosti ostrov navštívil vatikánsky štátny sekretár kardinál Pietro Parolin. Katolícka cirkev na Madagaskare má dobré vzťahy s ostatnými kresťanskými cirkvami prítomnými na ostrove, patrí do Rady Cirkví Madagaskaru – spoločne sa zasadzujú o pokoj a národné zmierenie.

Cirkev si všetci ctia pre jej sociálnu službu

„Katolícka cirkev sa v krajine teší veľkej úcte, rešpektu a morálnej autorite, a to aj zo strany nekatolíkov“, vysvetľuje ďalej apoštolský nunciatus:

„Dôvodom je to, že Cirkev na Madagaskare je veľmi sociálne angažovaná, osobitne v sektoroch vzdelávania (veľkú časť škôl spravujú rehoľné kongregácie, zvlášť ženské), je angažovaná v sektore zdravotníctva (prostredníctvom kliník, nemocníc, ambulancií, centier pre postihnutých,

útulkov pre malomocných, roztrúsených po celom Madagaskare, ako v mestách, tak aj na vidieku i v zónach, do ktorých je veľmi ťažké sa dostať kvôli chýbajúcim cestám) a je aj veľmi angažovaná v charitatívnej oblasti (vedie sirotince, jedálne pre chudobných, atď.).

Biskupi, kňazi, rehoľníci častokrát vykonávajú svoju službu v problematických situáciách: v mnohých oblastiach obyvateľstvo žije pod hranicou chudoby, s vysokou mierou negramotnosti (ktorá u dospelých dosahuje 40%), s nedostatkom pitnej vody, s neprechodnými cestami, osobitne v období dažďov, keď jediné spojenie predstavuje diecézny a národný rozhlas.

V tomto kontexte Cirkev predsta-

vuje dôležitý faktor rozvoja spoločnosti. Ohľadom budúcnosti, Cirkev je na jednej strane povolaná vytvárať podmienky, aby sa v spoločnosti otvorili procesy transformácie spoločnosti, a na druhej strane sprevádzať malgašskú spoločnosť – ktorej nechýba vplyv globalizácie – v jej premene, chrániac však niektoré hodnoty, ktoré ju charakterizujú, ako sú: solidarita, zmysel pre delenie sa, úcta k ľuďom, kultúra vzájomnosti zdedená od predkov, otvárajúc však zároveň i procesy autentického rozvoja.“

Páter Jozef Škoda SVD

■ Text: P. Tomáš Gerboc SVD

■ Foto: Archív SVD

Jozef Škoda SVD sa narodil sa 14. januára 1913 v Nedašovciach, okres Topoľčany. Ako trinásťročný vstúpil do Misijného domu v Močenku a vychodil prvé dve triedy gymnázia. V treťom ročníku pokračoval v štúdiu a vo formácii v tzv. malom seminári v Nitre, na Kalvárii. Svoje štúdiá ukončil v roku 1934 maturitnou skúškou.

V tom čase ešte nemala Spoločnosť Božieho Slova noviciát na Slovensku, preto do noviciátu odišiel do Rakúska, do Misijného domu St. Gabriel v Mödlingu pri Viedni. Noviciát trval dva roky a na jeho konci zložil svoje prvé rehoľné sľuby (rok 1934). Po zložení sľubov nastúpil na štúdium filozofie a teológie, rovnako v Mödlingu.

V roku 1939 zložil svoje doživotné sľuby v Spoločnosti Božieho Slova. Za kňaza bol vysvätený 29. júna 1940. Jeho túžbou bolo odísť na misie, pracovať ako misionár na Jáve alebo v Brazílii. Tento sen sa mu však nepodarilo naplniť. Vedenie rehole mu určilo ako miesto jeho misijného pôsobenia Slovenskú régiu (neskôr provinciu). V tom čase ešte stále začínajúca rehoľa potrebovala personálne posilniť, predovšetkým v oblasti formácie a vzdelávania, i preto sa mal pripraviť na to, že bude na rehoľnom osemročnom gymnáziu vyučovať študentov tzv. malého seminára. Jeho pôsobenie v Nitre teda začalo hneď po vysviacke. V nasledujúcom roku (1941) odišiel do Misijného domu St. Gabriel, aby vo Viedni ukončil svoje štúdiá teológie. Po ich ukončení sa vrátil do Nitry, kde pokračoval

vo vyučovaní. V závere 40. rokov bol menovaný za rektora Misijného domu Matky Božej v Nitre na Kalvárii. Túto funkciu zastával až do likvidácie Misijného domu v roku 1950.

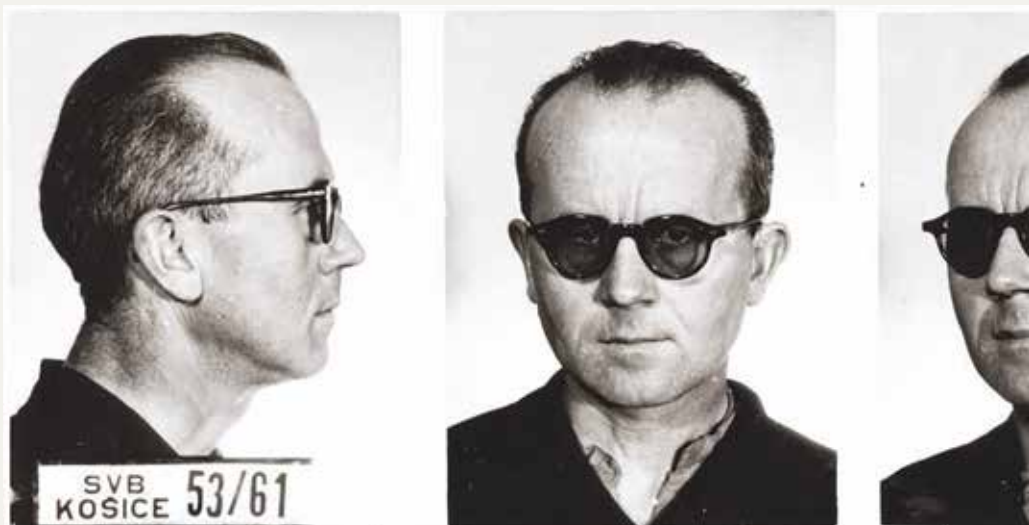
V období pred likvidáciou domu v Nitre a snahou o likvidáciu rehoľného života v Československu komunistickou totalitou, bol považovaný za jedného z najreakčnejších predstaviteľov Spoločnosti Božieho Slova v Československu, i preto sa s ním vôbec nevažovalo, že by mohol ostať v pastorácii, naopak, mal byť izolovaný od svojich spolubratov. Misijný dom Matky Božej bol zlikvidovaný v noci z 3. na 4. máj 1950. (Zo štyroch domov, ktoré vtedy SVD na Slovensku mala boli ďalšie dva – Misijný dom sv. Svorada na Zobore a Misijný dom Božského Srdca Ježišovoho zlikvidované v tú istú noc. Jedine Misijný dom Annuntiata, v Spišskom Štiavniku, bol zlikvidovaný už v noci z 13. na 14. apríl 1950.)

Jozef Škoda bol z Nitry prevezený do sústreďovacieho kláštora v Báci (okr. Dunajská Streda), odtiaľ do Podolínca (neďaleko Starej Ľubovne), potom do Želivi v Čechách (okres Pelhřimov). Jeho posledným miestom internácie bol pracovný tábor v Králikách na severnej Morave. I keď nebol odsúdený, na slobodu bol z tohto internovania prepustený až koncom roku 1959. Nemohol však nastúpiť do pastorácie, musel si nájsť len civilné zamestnanie. Zamestnal sa pri melioračných prácach v Motešiciach, okres Trenčín.

Slobodný život v komunistickej totalite si však užil len niekoľko mesiacov. Už vo februári 1960 bol opäť zaistený a vzatý do väzby. V nej pobudol až do augusta 1960, kedy bol spolu s ďalšími spolubratmi postavený pred súd, ktorý ho obvinil, že: 1) vykonával ilegálnu činnosť v prospech rehole udržiavaním kontaktu s ďalšími verbistami, výchovou dorastu a povzbudzovaním (bohoslovcov),

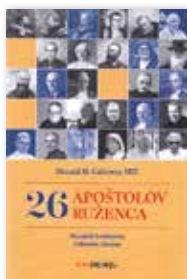
aby zachovávali zásady rehoľného života; 2) konal proti štátu, keď „utvrdoval“ bohoslovcov, že dôjde k zmene politického systému a štátnych pomerov; 3) zradil republiku, keď sa od roku 1949 sa spoločne s provinciálom Vojtechom Bošanským riadili tajnými inštrukciami z Generalátu SVD; 4) ako „[...] náboženský zatažený – fanatik, ako taký veľmi aktívny vo svojej protištátnej činnosti medzi rehoľníkmi [...]“ bol členom vedenia rehole a vedel o aktivitách, ktoré jej jednotliví členovia vykonávajú; 5) vykonával návštevy „[...] inšpekčné cesty po Slovensku, za účelom, aby skontroloval činnosť jednotlivých skupín, či už činnosť skupiny košickej, prešovskej, spišskej a ďalších.“, pričom členovia týchto skupín boli bohoslovci a pátri verbisti, ktorých činnosť v oblasti štúdií a formácie mal koordinovať; 6) mal ich povzbudzovať v názore (a nádeji), že politický systém sa zmení a rehoľ-

s Rímom prostredníctvom poľských verbistov a po nadviazaní spojenia doštal usmernenia pre svoju činnosť v Československu; 10) vedel o ilegálnych útekoch bohoslovcov v rokoch 1957 a 1958; 11) mal poznatky o úteku Vincenta Babína a o miestach, kde sa zdržiaval, dokonca v čase, keď hrozilo Babínovi nebezpečenstvo, vedel o príprave úteku do Poľska a tento podporoval. Jozef Škoda absolvoval spolu 36 výsluchov (+ jeden ohľadom záverečného uznesenia vyšetrovateľa) a v súvislosti s jeho protištátnou činnosťou a aktivitami boli predvolaní dvaja svedkovia. Vykonané boli štyri domové prehliadky a zaistených niekoľko desiatok predmetov. Súd v Košiciach ho nakoniec, v súdnom procese proti 14 verbistom, jedenej rehoľnej sestere SSps a jednému laikovi odsúdil na 11 rokov väzenia. Trest si odpykával vo Valdiciach. V júni 1968 ho prepustili, vďaka amnestii, na slobodu.

ný život sa obnoví; 7) duchovné cvičenia, ktoré vypracoval ako pomôcku pre bohoslovcov, boli namierené proti štátnemu zriadeniu a pracujúcemu ľudu; 8) vedel o zložení doživotných rehoľných sľuboch niektorých bohoslovcov (Kováčik, Dubravický) a i to, pred kým z členov rehole bohoslovci svoje sľuby skladať mohli; 9) spolurozhodoval o nadviazaní spojenia

Po prepustení si našiel zamestnanie u rehoľných sestier v Jindřichoviciach, ako ich duchovný správca. Od 19. decembra 1969 pôsobil u sestier zo Spoločnosti dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta v Hronovciach, a to až do rozpustenia tohto ústavu 5. novembra 1985. Potom pôsobil až do smrti u rehoľných sestier v Kláštore pod Znievom, kde zomrel 11. októbra 1988. ~

26 apoštolov ruženca

Donald Calloway

Svetoznámy rečník a autor bestsellerov, Donald Calloway MIC, miluje Pannu Máriu a modlitbu posvätného ruženca. Nie je však jediný. V knihe 26 apoštolov ruženca predstavuje najväčších hrdinov, ktorých dôverná náklonnosť k Panne Márii a jej ruženca priniesla svetu záchranu a Boží zásah v rozhodujúcich udalostiach.

240 strán; cena: **11,90 eur**

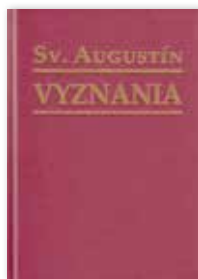

Svätý Alojz Gonzaga

Alois Hruďička

Tento chlapec mal priveľké srdce na to, aby sa uspokojil s radosťami tohto sveta. Žil najlepšie, ako vedel a sníval o večnosti. Hovorieval: „Boh mi stačí.“ Túžil úplne zabudnúť na seba a slúžiť Bohu vo svojich blízkych, zvlášť v tých najbiednejších. Zanechal svet, svoj vznešený rod i život na zámku a napriek mnohým prekážkam vstúpil do Spoločnosti Ježišovej.

144 strán; cena: **9,90 eur**

Vyznania

Sv. Augustín

Vyznania vznikli koncom 4. storočia a odvtedy sa čítajú, študujú, prekladajú ako geniálne dielo náboženské, filozofické, i literárne. Básnik Francesco Petrarca písal o Vyznaniach svojmu bratovi: "Táto kniha ťa roznieta a tvoju dušu rozplamení, pri čítaní budú ti po líkach tiecť slzy, budeš čítať s plačom a plakať od radosti."

438 strán; cena: **12 eur**

Ako budovať pozitívne vzťahy

Len Kofler

Trvá istý čas, kým odhalíme naše deštruktívne postoje a zlovyky – ovplyvňujú nás i naše vzťahy. S vodcom, akým je páter Len, strach z neznámeho a skúsenosť bolesti z minulosti postupne ustupuje radostnému očakávaniu z novo nájdenej slobody, ktorá je ovocím seba-prijatia.

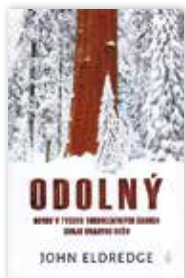
148 strán; cena: **7,00 EUR**

Ak ma ľúbiš, nedovoľ mi všetko

Rodičovský narcizmus má v sebe túžbu, aby dieťa vyniklo a bolo úspešné, ale tiež neschopnosť viesť ho k zodpovednosti a klásť naň zdravé nároky. Ako z dieťaťa nevychovať tyrana, ktorý môže všetko? Ako mu dopriať slobodu a zároveň ho viesť k zodpovednosti, ktorú v danom veku zvládne? Aj nad týmito otázkami sa zamýšľa taliansky kňaz, pedagóg a psychológ Amadeo Cencini.

185 strán; cena: **10,90 eur**

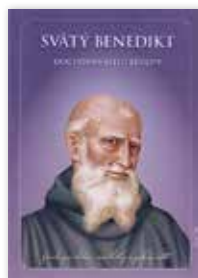

Odolný

John Eldredge

Ľudská duša má v sebe zabudovanú túžbu po radosť, krásse a dobre. V dnešných turbulentných časoch však čoraz viac pociťujeme v našich dušiach veľkú únavu. Autor ponúka nástroje potrebné na nasledovanie Ježišovej cesty. Je to cesta nadprirodzenej odolnosti, v priebehu ktorej môžeme získať späť radosť, posilniť svoje srdce a prežiť rôzne životné búrky.

223 strán; cena: **9,90 eur**

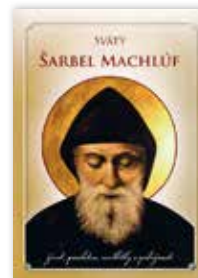

Svätý Benedikt - Duchovný otec Európy

Juraj Švec ed.

„Svätý Benedikt z Nursie svojím životom a dielom zásadne ovplyvnil rozvoj európskej vzdelanosti a kultúry... Dielo tohto svätca – a predovšetkým jeho rehoľa – sa skutočne ukázali ako nositelia autentického duchovného kvasu,“ píše o duchovnom otcovi Európy pápež Benedikt XVI., ktorý tohto veľkého svätca prijal za patróna svojho pontifikátu.

93 strán; cena: **2,50 eur**

Svätý Šarbel Machlúf

Gabriel Emmanuel Nagy (ed.)

Predstavený ho poveril službou chorým a zomierajúcim. Svätý Šarbel Machlúf zomrel na Štedrý deň v roku 1898. Niekoľko mesiacov po Šarbelovej smrti videli spolubratia vychádzať z jeho hrobu žiaru. Otvorili hrob a telo našli neporušené! Pre veľký počet zázrakov sa Šarbelov hrob stal pútnickým miestom, na ktoré dodnes prichádzajú nielen kresťania, ale aj moslimovia.

56 strán; cena: **1,90 eur**

Eucharistické zázraky vo svete

Cieľom eucharistických zázrakov je poukázať na to, aby sme nehľadali iba na vonkajší výzor (chlieb a víno), ale na podstatu; na skutočnosť, ktorou sú telo a krv nášho Pána Ježiša Krista.

364 strán, cena: **12,00 EUR**

Zjavenia sv. Brigity Švédskej

Knihy Zjavenia sv. Brigity Švédskej prináša autentické zápisky zjavení tejto výnimočnej svätice spolu s intímnymi a výpovednými modlitbami, ktoré Brigitu viedli k hlbokému prežívaniu Božej prítomnosti.

272 strán; cena: **8,90 eur**

Milovaná taká, aká si

V knihe Milovaná taká, aká si sa sestra Miriam James Heidland delí so svojimi životnými zápasmi – keď sa dozvedela, že bola adoptovaná, opisuje boj s alkoholizmom, ale aj sexuálne zneužívanie v detstve.

128 strán; cena: **6,90 EUR**

Uzdravený mocou Ježiša

Autor na rôznych prípadoch zo svojej praxe ilustruje, kam až siahajú korene našich zranení a ako ovplyvňujú naše vzťahy na všetkých úrovniach: vzťah k sebe samému, k druhým ľuďom a k Bohu.

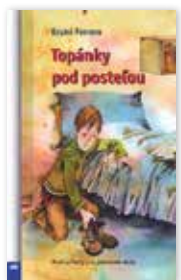
234 strán, cena: **8,90 EUR**

Vie Pán Boh o tom, že existuje? II.

Autori, rodní aj duchovní bratia, zalovili trochu v pamäti, pridali niečo nové, vynechali to, čo bolo vtipné kedysi, no človeku dnešnej doby by to už zábavné neprišlo, a vzniklo druhé pokračovanie.

152 strán; cena: **8,90 eur**

Topánky pod posteľou

Príbeh hovorí o tom, že každý večer pred spaním si treba topánky odložiť pod posteľ - čo najďalej, aby sme si ráno, keď ich budeme vyberať, museli kľaknúť, a hneď sa zároveň na kolenách poďakovať Bohu za všetky prijaté milosti.

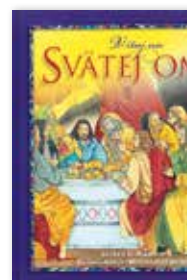
78 strán; cena: **4,50 eur**

Medúšik (tvrdá väzba)

Medúšik je včielka nezbedná a zvedavá, ako sú aj deti, ale aj medonosná, lebo hľadá, čo je dobré a sladké. Jeho príbehy sa mi rodili v hlave pri stretávaní sa s deťmi v kostole – bez nich by tu Medúšik nebol a za to im zo srdca ďakujem.

109 strán; cena: **7,90 eur**

Vitaj na Svätej omši

Autorka zrozumiteľne vysvetľuje celý priebeh omše. Pomocou biblických príbehov vysvetľuje liturgiu slova, vyznanie viery, liturgiu Eucharistie a modlitbu Pána. Nájdete tu i základné modlitby pre deti.

40 strán; cena: **6,20 eur**

Objednávaci kupón Objednávam si záväzne na dobierku uvedené tituly:

počet ks	stručný názov	cena
-		
-		
-		
-		

Meno a priezvisko:

Ulica:

Mesto, PSČ:

Podpis:

Tel.:

Arnold Janssen a jeho uctievanie Najsvätejšej Trojice

■ Text: P. Peter Dušička SVD

■ Foto: Zdislaw Grad SVD

V dobe, keď žil sv. Arnold Janssen, sa telefón ešte len pomaly začal zavádzať a internet vôbec nejstvoval. Keď chcel zakladateľ komunikovať s misionármi v ďalekých zámorských krajinách, mohol poslať buď správu telegrafom, alebo napísať list. Keďže telegraf sa využíval skôr len na zaslanie krátkych a naliehavých správ, na posielanie dlhších správ slúžila listová korešpondencia. Arnold ju využíval veľmi často a počas svojho života napísal niekoľko tisíc listov. Hoci to boli listy adresované do rôznych destinácií v Ázii, Afrike či Amerike a venovali sa aj rozmanitým témam, predsa však mali čosi spoločné. Bol to jednak vlastnoručný Arnoldov podpis ako aj záhlavie listu, v ktorom bolo po latinsky napísané: *Vivat Deus Unus et Trinus in Cordibus Nostris - Nech žije svätý trojjediný Boh v našich srdciach!* Takýmto pozdravom začínal každý list nášho zakladateľa. Ním si nielen chcel uctiť Najsvätejšiu Trojicu, ale chcel aj výstižne vyjadriť, v čom chápal podstatu misijnej činnosti: aby prostredníctvom viery v Krista a lásky k nemu mohol svätý Trojjediný Boh prebývať – čiže žiť v srdciach všetkých ľudí. Mnohí z jeho duchovných synov si tento zvyk zachovali a tak môžeme v listoch misionárov, ktoré posielali z misii svojim príbuzným, či dobrodincom, nájsť tak isto tento pozdrav, vyjadrený či už v celosti alebo len skratkou: *VDU-TICN*, čo sú vlastne počiatočné písmená tejto krátkej trojičnej modlitby.

Úctu k Najsvätejšej Trojici si Arnold priniesol do života z rodičovského domu. Jeho otec Gerhard Janssen si

krátko pred svojou smrťou dal zavolať k sebe svoje deti a požiadal ich v zásade o dve veci. Najskôr im povedal: „Nevymeškajte v nedeľu spievanú sv. omšu na slávu Najsvätejšej Trojice ako poďakovanie za všetky milosti a dobrodenia, ktoré ste dostali počas týždňa.“ Potom dodal: „Nikdy nevymeškajte sv. omšu ku cti Ducha Svätého v pondelok, aby ste si vyprosili jeho požehnanie do nastávajúceho týždňa.“ Tieto slová umierajúceho otca urobili na mladého kňaza Arnolda hlboký dojem a vzal vážne duchovný závet svojho otca.

Už ako mladý kňaz sa v úcte k Najsvätejšej Trojici prehlboval tým, že si svoje teologické štúdiá doplnil štúdiom diel sv. Tomáša Akvinského a potom aj štúdiom diela „Tajomstvá kresťanstva“ od dogmatika J. M. Scheebena. Takto do jeho života hlbšie vstúpilo fascinujúce tajomstvo Božieho vnútorného života a jeho lásky. Úcta k Najsvätejšej Trojici sa postupne stala centrom a základom jeho duchovného života. Práve vďaka rozjímaniu o tajomstve trojičnej lásky začal rásť aj jeho záujem o misie. Arnold pochopil, že misijné poslanie Cirkvi má svoje korene v tajomstve Najsvätejšej Trojice.

Túto myšlienku spojenia medzi Najsvätejšou Trojicou a misiou nádherne umelecky vyjadril aj Will Horsten, ktorý bol poverený, aby pri sarkofágu sv. Arnolda v Steyli vytvoril farebnú vitráž, ktorá by zachytila to najpodstatnejšie zo spirituality tohto veľkého svätca. Umelec vytvoril dielo, ktoré by sa dalo nazvať: „Otcove ruky“. Sú to ruky, ktoré Nebeský Otec vystiera smerom k ľudstvu, aby ho objal a pozval do spoločenstva s ním.

Žltá ruka znázorňuje poslanie Božieho Slova, a červená zas zoslanie Ducha Svätého. V podobnom duchu sa nesú aj Konštitúcie SVD, kde v článku 405 čítame: „Slávnosť Najsvätejšej Trojice je pre nás hlavným sviatkom. V ten deň slávime tajomstvo poslania večného Slova a poslania Ducha Svätého, v ktorom má základ a dôvod naše misionárske poslanie. Sme poslaní ohlasovať slávu a lásku svätého trojjediného Boha a krstom v jeho mene aj iným umožniť prístup k plnosti Božieho života.“

Arnolda ďalej priťahoval aj biblický obraz prebývania svätého trojjediného Boha v nás, vyplývajúci zo slov Pána: „Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; príde k nemu a urobíme si uňho príbytok“ (Jn 14,23). Raz, po rozjímaní o tom, ako Boh prebýva na „trojitom tróne“, čiže na svojom „tróne“ v nebi, v Najsvätejšej

DAROVALI NA MISIE, MISIJNÝ DORAST, MISIJNÉ DOMY

Všetkým darcom vyslovujeme Pán Boh zaplatí!

Š. Petrik Spišský Štvrtok 50,-€ • Odberatelia Hlasov – Mojze-sovo 200,-€ • H.D. Veľký Lapáš 100,-€ • Čitatelia Hlasov Horný Vadičov 50,-€ • J. Mravcová 20,-€ • Bohuznáma Nitra 20,-€ • Čitatelia Hlasov Melek 50,-€ • Čitatelia Hlasov Horný Vadičov 50,-€ • Bohuznáma Podhájska 40,-€ • Bohuznáma Podhájska 50,-€ • Predplatelia Hlasov Plavnica 30,-€ • ZKS Slovensko, klub Nitra 2 – 50,-€ • Dobrodinci Dechtice 200,-€ • Bohuznáma Nitra 10,-€ • Veriaci Malá Hradná 150,-€ • Odberatelia Hlasov Modranka 100,-€ • Odberatelia Hlasov Svrčinovec 20,-€ • Členovia farnosti Ľubica 40,-€ • Odberatelia Hlasov Žabokreky n.N. 70,-€ • Čitatelia Hlasov a Posla Rajecké Teplice 80,-€ • Odberatelia Hlasov Udavské 150,-€ • Misijné združenie DS Veľký Krtíš 52,-€ • Ženy deviatnik Vojňany 90,-€ • Čitatelia Hlasov Veľké Uherce 65,-€ • Spoločenstvo sv. ruženca Žilina 100,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla Valaská Belá 120,-€ • Odberatelia Hrabové 20,-€ • Ružencové spoločenstvo Madunice 100,-€ • Ružencové spoločenstvo Márie Goretti 220,-€ • Čitatelia Hlasov Úľany nad Žitavou 180,-€ • Ružencové spoločenstvo Soblahov 300,-€ • Odberatelia Hlasov Cífer 60,-€ • Veriaci Malá Hradná 150,-€ • Ružencové bratstvo Terchová 150,-€ • Ruža sv. Faustíny Mútne 50,-€ • Odberatelia Hlasov Sedliacka Dubová 200,-€ • Odberatelia Hlasov Žarnovica 50,-€ • Odberatelia Hlasov Solčany 30,-€ • Odberatelia Hlasov Ruskovce 80,-€ • Misijné združenie DSV a ružencové bratstvo Považská Bystrica 100,-€ • Ružencové bratstvo Lietavská Lúčka 40,-€ •

Oltárnej sviatosti a v duši človeka, ktorý je v stave milosti, povedal aj slová, v ktorých sa odhaľuje jeho chápanie dôležitosti a hodnoty misijnej činnosti: „Rozjímanie o trojtom Božom tróne nám pomôže pochopiť, akú obrovskú hodnotu má misijná práca. Predstavme si, že by sme sa mohli pozeráť do srdc všetkých ľudí, ktorí sú v stave milosti. Videli by sme ich srdcia celé zaliate svetlom a v strede svätého Trojediného Boha. Aký by to bol len úžasný pohľad!“ Misionári sa preto nemali štítiť nijakých obetí, len aby mohli trojedinému Bohu pripraviť takéto „tróny“ v dušiach ľudí, čiže, aby krstom mohol Boh prebývať v nich prebývať svojou milosťou.

Arnold však nezostával iba pri kochaní sa, nádhere a bohatstve teologických myšlienok zachytávajúcích toto nesmierne tajomstvo viery, lež vytvoril si vnútorný, osobný a vrúcny vzťah ku každej osobe Najsvätejšej Trojice. Vidno to aj z jeho príhovorov a kázni, v ktorých sa snažil motivovať aj iných, tak, že im pripomínal Božiu lásku, na ktorú mali aj oni odpovedať svojou vlastnou láskou. Často hovorieval: „Nech všetci poznajú, milujú a oslavujú Najsvätejšiu Trojicu: Všemohúceho Boha Otca, večnú Múdrosť - Syna, a Božiu lásku - Ducha Svätého“. Keď chceme aj my rásť v láske a plniť svoje misijné poslanie, ktoré sme dostali v krste, modlime sa často spolu so sv. Arnoldom jeho obľúbenú modlitbu: Nech žije Trojediný Boh v našich srdciach a v srdciach všetkých ľudí! ~

„Vydavateľ časopisu spracúva mnou poskytnuté osobné údaje na účely zasielania predplateného časopisu. Predplatiteľom sa stávajú zaplatením určenej sumy. Mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietať spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z. U prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Spracúvanie poskytnutých osobných údajov môže prevádzkovateľ vykonávať aj prostredníctvom ďalšieho spracovávateľa. Beriem na vedomie, že moje osobné údaje nebudú poskytnuté iným príjemcom bez môjho súhlasu.“

Predplatné na rok 2023 je 12 eur
Číslo účtu Spoločnosť Božieho Slova
IBAN: SK950900000005029115971
(Slovenská sporiteľňa)

Modlitba za misie

Svätá Terézia, ty si sa zaslúžila o to, aby si Ťa uctievali ako patrónku misií na celom svete; rozpomeň sa na svoje vrúcne túžby počas svojho pozemského života, aby kríž Ježiša Krista bol známy na celej zeme a aby sa evangelium hlásalo až do konca časov. Pomáhaj, prosíme, kňazom, misionárom a celej Matke Cirkvi tak, ako si to prisľúbila. Amen.

Svätá Terézia od Dieťaťa Ježiša, patrónka misií, oroduj za nás!

ODOSIELATEĽ:
Spoločnosť Božieho Slova
Misijný dom Matky Božej
949 01 Nitra – Kalvária 3
„D+4“

POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
949 04 NITRA 5